

સિલસિલા મવાઈએ હસનહ નં. ૨

આપ મુસલમાન મઠોં સે
કેહ દીજિયે કે અખી નિગાહોં નીચી રખોં
ઓર અખી શર્મગાહોં કી હિક્કાઝત કરેં.
ચહ ઉંકે લિયે ઝયાદહ સફાઈ કી ખાત હય.
(કુઆન)

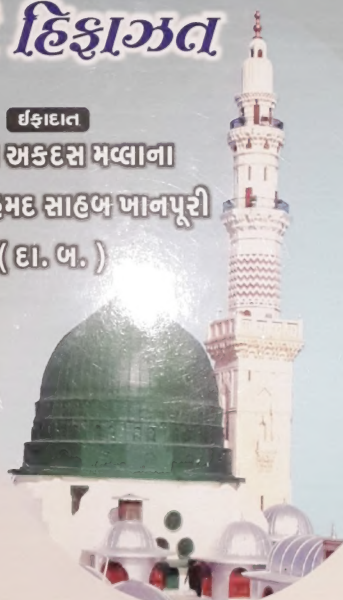
નિગાહ ઓર શર્મગાહ કી હિક્કાઝત

ઈફ્કાદાત

હઝરત અકદસ મલ્લાના

મુફ્તી અહમદ સાહબ ખાનપૂરી

(દા. બ.)

: નાશિર :

શોબા ફૈઝે મહમૂદ

૧૧/૧૮૩૪, સોદાગરવાડા, સુરત.

એક રોઝ મોમિનોં તુમ્હેં મર્ના ઝરૂર હે!
પઢતે રહો નમાઝ ચે કૌલે રસૂલ હે!

પઢતે રહો નમાઝ તો ચહેરે પે નૂર હે,
પઢતે નહીં નમાઝ તો અપ્ના કુસૂર હે!

એક રોઝ મોમિનોં તુમ્હેં મર્ના ઝરૂર હે!

આઓ તુમ્હેં સુનાઈ ફઝીલત નમાઝ કી,
સબ સે બુલંદ પાયા ઈબાદત નમાઝ કી!

હાસિલ કરો ખુદારા સઆદત નમાઝ કી,
કરતે રહો હમેશા હિફાઝત નમાઝ કી!

ચહેરે પે હો જમાલ હમેશા નમાઝ કા,
રખ્ખા કરો ખ્યાલ હમેશા નમાઝ કા!

એક રોઝ મોમિનોં તુમ્હેં મર્ના ઝરૂર હે!

પ્યારે નબી કી આંખોં કી ઠંડક નમાઝ હે,
કુર્બે-ખુદા કા ઝરયા બેશક નમાઝ હે!

પાબંદી-એ-નમાઝ ઈમાન કી દલીલ હે,
રોઝે-જમા યહી મુસલ્માન કી દલીલ હે!

જો શખ્સ નમાઝ કા પાબંદ હે જનાબ,
જન્નત મેં વોહ જાએગા બેશક બિલા હિસાબ!

એક રોઝ મોમિનોં તુમ્હેં મર્ના ઝરૂર હે!

બેનમાઝી સજદે મેં જુઝાવે જાએગા,
અલ્લાહ ઉસ કી પીઠ કો ઘસાવે જાએગા!

જો શખ્સ બહુત કરેગા કે સજદે મેં જાઈ મેં,
કુન્સા મેં તો ગવાયા, યહાં કયું ગવાઈ મેં!

પર શર્મ સે વોહ હોગા ઝમીન મેં ઘડા હોઆ,
મસ્જૂદ સારી ખલ્ક, ફકત તન્હા ખડા હોગા!

એક રોઝ મોમિનોં તુમ્હેં મર્ના ઝરૂર હે!

નિગાહ ઓર શર્મગાહ કી હિફાઝત

ઈફાદાત

હઝરત અકદસ મલ્લાના મુફતી અહમદ સાહબ
ખાનપૂરી દા.બ.

નાશિર

શોબા ફરઝે મહમૂદ

૧૧/૧૮૩૪, સોદાગરવાડા, સુરત

ઝેરે સરપરસ્તી:- હઝરત અકદસ મુક્તી અહમદ સાહબ ખાનપૂરી (દા.બ.)

બએહતિમામ:-ખુદદામે હઝરત અકદસ મુક્તી અહમદ સાહબ ખાનપૂરી (દા.બ.)

સને ઈશ્લાહત:- રજબ ૧૪૨૬ હિજરી, ઓગષ્ટ ૨૦૦૫ ઈ.

તઅદાદ:- ૭૦૦૦

નાશિર:-શોબા ફય્લે મહમૂદ, ૧૧/૧૮૩૪, સોદાગરવાડા, સુરત.

કિતાબ મિલને કે પતે

❀ Darasgahe mulla masjid, Sodagarwada ❀ Reliable Shop,
 Ranitalaw, ❀ Naaz Book Depot, Ranitalaw, ❀ Molana Book
 Depot, Ranitalaw, ❀ Madina Agency, Zampa Bazar, ❀ Quazees,
 Badekhan Chakla, ❀ Jameatul Qirat, Kafleta {Mufti Aarif
 Unnwi} ❀ Jamia Islamia Talimuddin, Dabhel, {Mufti Abdul
 Qayyum Rajkoti & Mufti Abubakr Palanpuri} ❀ Jamia Uloomul
 Quran, Jambusar {Mufti Farid Kawi} ❀ Zam-Zam Coldrinks,
 Rander ❀ Falahe Darain, Tarkeshwar, {Mufti Suleman
 Shahwi}, ❀ Sa'adate Darain, Sitpon {Molvi Nazir Dewalwi}
 ❀ Mufti Haris Palanpuri, Jogeshwari, Mumbai, ❀ Jamiah
 Ishaatul Uloom, Akkal Kunaa, {molwi Saeed Dewalwi}

❀❀❀❀❀ બિગાહ ઔર શર્મિગાહ કી હિકાયત ❀❀❀❀❀

નંબર	અનાવીન	સર્કલ
૧	ઈફતિતાહિય્યહ	૮
૨	ગુનાહ કે અસ્બાબ સે બચના ભી ઝરૂરી હય	૧૭
૩	ગુનહગારો કે સાથ મુશાબહત ભી મનાઅ હય	૧૮
૪	એક બેહતરીન મિસાલ	૧૯
૫	અસ્બાબે ઝિના પર પાબંદી	૨૦
૬	ઈફકત(પાકદામની)નબીએ કરીમ(સ.અ.વ.)કી	૨૧
૭	આપ (સ.અ.વ.) કી તાઅલીમાત કા ખુલાસા	૨૨
૮	સૂરએ યૂસુફ કા અહમ સબક	૨૩
૯	તુમ્હારી ઔરતે ભી પાકદામન રહેગી	૨૩
૧૦	કુદરત કિસી કી રિઆયત નહીં કરતી	૨૩
૧૧	એક ઈબરતનાક વાકિઅહ	૨૪
૧૨	દુસ્રા વાકિઅહ	૨૫
૧૩	માં-બાપ કી નાફરમાની કા વબાલ - એક ઈબરતનાક વાકિઆ	૨૬
૧૪	ઔર નાલે કે અંદર ફેંકા	૨૭
૧૫	એક નવજવાન કા કિસ્સહ ઔર.....	૨૭
૧૬	સોહબત કી લઝઝત સે મહરૂમ કર દિયે જાઓગે.	૨૮

૧૭	અલ્લાહ તઆલા ને કિફલ કી મઝિફરત ફર્મા દી	૨૯
૧૮	યેહ પૈગમ્બરાનહ સિફત હય	૩૦
૧૯	હઝરત મુલૈમાન બિન યસાર કા અજીબ વાકિઅહ	૩૦
૨૦	એક નવજવાન કા સબક આમોઝ કિસ્સહ	૩૨
૨૧	એક ઔર નવજવાન કા કિસ્સહ	૩૪
૨૨	સહાબા કી પાકદામની	૩૫
૨૩	આજ કા મૌઝૂઅ	૩૬
૨૪	મહરમ ઔર નામહરમ ઔરતૈ	૩૬
૨૫	હમારે મુઆશરે મે ફૈલા હુઆ એક ગુનાહ	૩૬
૨૬	જિન કે શૌહર સફર મૈ હૌ	૩૭
૨૭	યેહ ચીઝૈ પાકીઝગી કા ઝરીઆ હય	૩૮
૨૮	બદનઝરી કી વજહ સે ચેહરે કા નૂર ખત્મ હોજતા હય	૩૯
૨૯	ઉસ કો બદનિગાહી સે બચના હી પળેગા	૩૯
૩૦	બદનઝરી કે સાથ કલ્બ કી ઈસ્લાહ નહીં હો સકતી	૩૯
૩૧	ઈબાદત કી લઝઝત કિયું હાસિલ નહીં હોતી	૪૦
૩૨	બળા ખતરનાક રોગ	૪૦
૩૩	અઅઝાએ બદન અલ્લાહ તઆલા કી અમાનતૈ હંચ	૪૧
૩૪	બદનઝરી કયું મના હય?	૪૨

❀❀❀❀❀ નિગાહ ઓર રામગાહ હી દિક્ષાગત ❀❀❀❀❀

૩૫	આંખ અજીબો-ગરીબ નેઅમત	૪૩
૩૬	ઝવજૈન કે એક દૂસરે કો નિગાહે મુહબ્બત સે દેખ્ને કી ફઝીલત	૪૪
૩૭	ઘર બેઠે હજજે મબરૂર કા સવાબ	૪૪
૩૮	બદનઝરી કે હરામ હોને કી એક મિસાલ સે વઝાહત	૪૫
૩૯	મરદો કે લિયે સબ સે બળા કિતના	૪૫
૪૦	તો કિયા હાલ હો?	૪૬
૪૧	ગુનાહો સે બચને કા નુસ્ખા	૪૭
૪૨	ઝેહરીલા તીર	૪૭
૪૩	યહ ઐસા તીર હય જો ખુદ કો પેહલે ઝખ્મી કરતા હય	૪૭
૪૪	કિત્ના બળા વઅદા હય	૪૮
૪૫	તાઅત કી લઝઝત સે મહરૂમ	૪૮
૪૬	ગુનાહ એક આગ હય	૪૯
૪૭	બેચૈની સે બચને કા સસ્તા સૌદા	૪૯
૪૮	સાલિકીન કો ખાસ હિદાયત	૫૦
૪૯	નિસ્બત કી તઅરીફ ઓર એક મિસાલ સે ઉસ કી વઝાહત	૫૦
૫૦	હાસિલ શુદહ નિસ્બત કે ખત્મ હોને કા એક સબબ	૫૧
૫૧	બદનિગાહી સે દોનો પર લઅનત હોતી હય	૫૧
૫૨	લઅનત કિત્ની ખતરનાક ચીઝ હય	૫૨

❀❀❀❀❀ ❀❀❀❀❀ ❀❀❀❀❀ ❀❀❀❀❀ ❀❀❀❀❀

ਨਿਗਾਹ ਔਰ ਸ਼ਰਮਿਗਾਹ ਦੀ ਫਿਕਾਹਤ

੫੩	ਈਨਸਾਨ ਕੀ ਧੋਕਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ ਲੇਕਿਨ	੫੨
੫੪	ਕਿਯਾ ਉਸੇ ਮਾਅਲੂਮ ਨਹੀਂ ਕੇ ਅਲ਼ਲਾਹ ਦੇਖ ਰਹਾ ਹੁਯ?	੫੩
੫੫	ਏਕ ਉਮਦਾ ਮਿਸਾਲ	੫੪
੫੬	ਤੇਰਾ ਰਬ ਘਾਤ ਮੈਂ ਹੁਯ	੫੫
੫੭	ਹੁਜ਼ੂਰੇ ਅਕਰਮ (ਸ.ਅ.ਵ.) ਕਾ ਅਮਲ	੫੬
੫੮	ਓਮਾਮ ਅਹਮਦ ਬਿਨ ਹੰਬਲ (ਰਹ.) ਕਾ ਵਾਕਿਆ.	੫੬
੫੯	ਹਜ਼ਰਤ ਸੁਫ਼ਯਾਨ ਸੌਰੀ (ਰਹ.) ਕਾ ਵਾਕਿਆ	੫੬
੬੦	ਆਂਘੋਂ ਸੇ ਜ਼ਿਨਾ ਟਪਕ ਰਹਾ ਹੋਤਾ ਹੁਯ	੫੭
੬੧	ਆਲਾ ਹਜ਼ਰਤ ਰਾਧਪੂਰੀ (ਰਹ) ਕਾ ਵਾਕਿਆ	੫੮
੬੨	ਔਰ ਉਸ ਪਰ ਨਿਗਾਹ ਪਯਾ ਜਾਏ	੫੮
੬੩	ਔਰਤ ਝੁਪਾਨੇ ਕੀ ਘੀੜ ਹੁਯ	੫੯
੬੪	ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਰਮ ਐਸੀ ਥੀ !	੫੯
੬੫	ਹਮਾਰੀ ਗੈਰਤ ਕੁਛਾਂ ਘਲੀ ਗਈ?	੬੦
੬੬	ਹਰ ਆਦਮੀ ਕੇ ਲਿਯੇ ਜ਼ਿਨਾ ਕਾ ਫਿਸ਼ਸਾ ਲਿਖ ਦਿਯਾ ਗਯਾ	੬੦
੬੭	ਕਾਬਿਲੇ ਤਕਵੀਦ ਤੌਰੇ ਅਮਲ	੬੧
੬੮	ਹਜ਼ਰਤ ਮੌਲਾਨਾ ਅਬੁਲਫ਼ਤਾਹ ਸਾਹਿਬ (ਰਹ.) ਕਾ ਤਕਵਾ	੬੨
੬੯	ਪੇਚਲੀ ਨਜ਼ਰ ਮੁਆਫ਼, ਮਗਰ ਨੁਕਸਾਨ ਸੇ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ	੬੨
੭੦	ਮਖ਼ਲੂਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਤ ਕੇ ਖ਼ਾਰੇ ਮੈਂ ਸਵਾਲ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਕਾ ਜਵਾਬ	੬੪

નિગાહ ઔર શર્મગાહ કી હિકાઇત

ઈફતિતાહિય્યહ

بسم الله الرحمن الرحيم

કુઆની ઔર નબ્વી તઅલીમાત સે અદના વાકિફિયત રખ્નેવાલા શખ્સ ભી ઈસ ખાત સે નાવાકિફ નહી હોગા કિ ખાલિકે કાઈનાત ઔર મોહસિને ઈન્સાનિયત(સ.અ.વ)કી નિગાહ મેં નિગાહોં કી પાકિઝગી ઔર શર્મગાહ કી હિકાઇત કી કિત્ની ઝિયાદહ અહમિયત હય. ઔર નિગાહોં કી પાકિઝગી ભી દર અસ્લ શર્મગાહ કી હિકાઇત કે લિયે હી મત્લૂબ હય, તો અસ્લ મકસદ તો હિકાઇતે ફર્જ હી હય. સૂરએ મુઅમિનૂન મેં ફલાહયાબ મુઅમિનીન કી સિફાત કે મિનજુમ્લા ફરમાયા:“ઔર વોહ લોગ જો અપ્ની શર્મગાહોં કી હિકાઇત કરને વાલે હંય” સૂરએ અહઝબ મેં ઉન હઝરાત કી ફેહરિસ્ત મેં જિન કે લીયે અલ્લાહ તઆલા ને મગફિરત ઔર અજરે અઝીમ તૈય્યાર કિયા હય, ઉન મદોં ઔર ઔરતોં કો ભી નંબર દિયા ગયા હય, જો અપ્ની શર્મગાહોં કી હિકાઇત કા એહતિમામ કરતે હંય. સૂરએ મઆરિજ મેં ઈશાદે રખ્બાની હય, “ઈસ મેં શક નહીં કે ઈન્સાન બળા બેસબ્સ વાકેઅ હુઆ હય, અગર ઉસે કોઈ તકલીફ પહોંચતી હય તો ઉધમ પદછાળે કરતા હય ઔર અગર હાલાત સાઝગાર હો જાએ તો કંજુસ બન જાતા હય અલબત્તા વોહ લોગ ઈસ કુલ્લીય્હ સે મુસ્તસ્ના હંય, જિન મેં યહ સિફાત હંય, યહાં ભી મિન્જુમ્લા ઔર સિફાત કે હિકાઇતે ફર્જ કો શુમાર કિયા હય

મઝકૂરા બાલા તીનો મવાકેઅ મેં કાબિલે ઝિક્ર ખાત યેહ હય કે તીનો જગહ જુમ્લા ઈસ્મિય્હ ઈસ્તિઅમાલ હુઆ હય, જિસ મેં અરબિયત કે ક્વાઈદ કી રૂ સે ઈસ્તિમ્સાર ઔર દવામ હોતા હય. હાસિલ યેહ નિકલા કે યેહ સિફત ઉન કી વકતી નહીં હય, બલકે દવામી હય. યઅની ઈકકા-દુકકા કભી કભાર કોઈ શખ્સ શર્મગાહ કે ગુનાહ સે બચ જાએ, તો યેહ કોઈ ખાત નહીં હુઈ. ખાત તો તબ

હય જબ કે આદમી હમેશા બચે.

ઉપર જિન ત્રીન આયતોં કા તરજમહ યા મફહૂમ પેશ ક્રિયા ગયા હય ઉન મેં સે અવ્વલ વ આખિર આયત મેં અપ્ની બીવિયોં ઔર બાંદિયોં કા ઈસ્તિસ્ના ક્રિયા ગયા હય. જિસ કા મત્લબ હય કે બીવિયોં ઔર બાંદિયોં કે મુઆમલે મેં કોઈ પાબંદી ઔર રોક ટોક નહીં હય. ક્રિયુંકે યેહ ભી દર હકીકત હિકાજતે ફુરૂજ મેં મુઈન ઔર મદદ ગાર બન્નેવાલી ચિઝ હંય. ઘર મેં ભૂક મિટ જાએ તો બાહર મારા મારા ક્રિયું ફિરે?

હદીસે પાકમેં ઈર્શાદ ફરમાયા ગયા હય કે અગર કિસી અજનબી પર અચાનક નઝર પળ જાને સે દિલ મેં દાઈયહ પૈદા હોજાએ, તો ઘર આ કર અપ્ની બીવી કે સાથ મશગૂલ હો જાએ. ચાહે વોહ તન્નૂર પર હો (બાવરચી ખાને મેં કિત્ને હી અહમ કામ મેં મશગૂલ હો) ક્રિયુંકે ઈસ કે પાસ વહી હય જો ઉસ કે પાસ થા. યેહ ભી તાકીદ ફરમાઈ ગઈ કે લડકા-લડકી જબ શાદી કે લાઈક હો જાએ, તો ફિર શાદી મેં બિલા કિસી મઅકૂલ ઉઝર કે તાખીર નહીં કરની ચાહિયે, અગર દેર કી ઔર વોહ ગુનાહ મેં મુબ્તલા હુએ તો માં-બાપ ભી ગુનહગાર હોંગે. અગર કોઈ શખ્સ તસહીહે નિયત કે એહતિમામ કે સાથ સોહબત કરે તો ઉસ કો સદકે કા સવાબ મિલતા હય, સહાબા ને જબ ઈસ પર હયરત કા ઈઝહાર ક્રિયા તો ઈર્શાદ ફરમાયા: કે અચ્છા બતાઓ અગર યેહ અપ્ની શહવત ગલત જગહ પૂરી કરતા તો ગુનાહ હોતા યા નહીં? બલ્કે મોહબ્બત કે સાથ બીવી કે મુંહ મેં લુકમા દેને પર ભી સવાબ કા વઅદા ક્રિયા ગયા હય. નિકાહ કા તોહફા ઉમ્મત કે નવજવાનોં કો કિસ મસ્લિહત કે પેશનઝર દિયા ગયા? દો હી બળી મસાલેહ બતાઈ. (૧) નિગાહોં કી હિકાજત, (૨) શર્મગાહ કી પાકી. ઈસ કે બાદ અગર કિસી કી નિગાહ મેં પાકીઝગી ન આએ ઔર શર્મગાહ મહફૂઝ ન હો તો ઈસ મેં કિસી કા કયા કુસૂર હય? ઘરમેં ખાના મૌજૂદ હોતે હુએ ભી અગર કોઈ ભૂકા-પ્યાસા મારા મારા ફિરતા હો તો ઉસ મેં ભૂલ કિસ કી હય? કિસી કી તશફફી એક સે ન હોતી હો તો ચાર તક કી ઈજાઝત દી ગઈ હય.

એક મોકે પર હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ને દુઆ માંગી: એય અલ્લાહ! તું મેરી શર્મગાહ કો મહફૂઝ કર દે. એક ઔર મોકે પર ફર્માયા, એય અલ્લાહ ! મેં અપની મની કે શર સે તેરી પનાહ ચાહતા હું.

મદ્રો ઔર ઔરતોં દોનો કો નિગાહોં નીચે રખ્ને કી તાકીદ કી ગઈ હય. અલાવા અઝીં ઔરતોં કો બિલા ઝરૂરતે શદીદહ, ઘર સે નિકલ ને સે મના કર દિયા ગયા. વકતે ઝરૂરત નિકલ ને પર શરઈ પર્દહ કી પાબંદી આઈદ કર દી. ખુશૂ લગા કર ન નિકલે, મૈલે કુચેલે કપડે મેં નિકલે, બજતા ઝેવર પેહેન કર ન નિકલે, અજનબિયોં સે બિલા ઝરૂરત બાત ન કરેં, અગર બાત કરને કી નૌબત આ હી જાએ તો નાઝો-અદા સે બાત ન કરેં, બલ્કે કડક લેહજે મેં બાત કરેં. ફોન રિસીવ કરને વાલી ઔરતેં તવજજુહ દેં. અવ્વલન તો મદ્રો કી ઘરમેં મૌજૂદગી કી સૂરત મેં ઉન્હેં ફોન રિસીવ કરના હી નહીં ચાહિયે; ઔર ઘર મેં કોઈ ભી મદ્ર મૌજૂદ ન હોતો લેહજા ઔર આવાઝ કો બ-તકલ્લુફ સખ્ત બના કર મુખ્તસર સી બાત કર લેની ચાહિયે. ઉમૂમન હમારે મુઆશરે મેં મદ્ર ફોન રિસીવ કરને કો અપની શાન કે બિલાફ સમજતે હંય. ઉન્હેં મઅલૂમ હોના ચાહિયે કે ઘર મેં ઉન કે મૌજૂદ હોતે હુએ, ઔરતોં કો ફોન રિસીવ કરના, મદ્રો કી ગૈરત કે બિલાફ હય. અગર ઈસ બાત કે આસારો-કરાઈન ગાલિબ હોં કે કૉલ (Call) કિસી ખાતૂન હી કા હય, તો બાત ઔર હય.

અલ-હાસિલ ! ઈન તમામ અહકામાત કે જારી કરને કે પીછે આખિર કીન સે મકાસિદ કાર ફરમાં હંય? ઝાહિર યહી હય કે એક પાકીઝા મિસાલી મુઆશરા બુજૂદ મેં આએ. “યક દર ગીર, મોહકમ ગીર.” આજ કા તો માહોલ ઈન્ના આલૂદા હય, માદદી એઅતિબાર સે ભી ઔર મઅનવી એઅતિબાર સે ભી. મગર માદદી આલૂદગી (Pollution) કા એહસાસ ભી હય ઔર ઈલાજ કા ફિકર ભી હોતા હય, મગર માઅનવી ઔર રૂહાની કસાફત કા કિસી કો એહસાસ હી નહીં હય કે ઉસ કી પાકીઝગી ઔર નૂરાનિયત કા તસવ્વુર ભી જલ્દી સે કાઈમ નહીં હોતા. ખાલિકે કાઈનાત ને જિતની શિદદત ઔર તાકીદ સે માહોલ કો

રૂહાની, નૂરાની ઔર પાકીઝા બનાને કી તરફ તવજજુહ દિલાઈ, આજકે શયાતીનુલ-ઈન્સ ઈસ કો ઈત્ના હી ગલીઝ, કસીફ ઔર આલૂદા બનાને કે લિયે બેકસર હો રહે હંય. ઔરતોં કો યેહ પટ્ટી પળહાઈ કે પદાહ ઉન કી આઝાદી પર હમલા હય. ઉન કો અજનબિયોં કે સામને નચ્વાયા, આઝાદી ઔર તહઝીબ કે નામ પર ઔરતોં કે સાથ ઐસા ઘોકાબાઝી કે ઈતના બળા ઘોકા શાયદ ઈન્સાનિયત કી તારીખ મેં કિસી કે સાથ નહીં હુઆ હોગા. મર્દ ને અપની હવસ કી તસ્કીન કી ખાતિર યા પૈસે બટોરને કી ખાતિર એક બાઈઝઝત સિનફ કી સારી ઈઝઝતો ઈસ્મત કો તાર તાર કર દિયા. ઈસ કો યહ સબક પળહા દિયા કે તુમ્હેં ખૂબ આરાસ્તા પૈરાસ્તા હો કર ઘર સે નિકલના ચાહિયે. ઘર મેં નહીં બેઠે રેહના ચાહિયે. તુમ મુલાઝમત ક્યોં નહીં કરતી? તુમ બિઝનસ ક્યોં નહીં કર સકતી, કૌન કેહતા હય કે તુમ શોપિંગ કરને નહીં જા સકતી. તુમ્હેં નાચને ગાને સે કિસને રોક દિયા? ખૂબ નાચો-ગાઓ.

બાબર બ ઐશ કોશ કે આલમ દોબાર નેસ્ત

નતીજા યેહ હુઆ કે ઔરતોં ને મૈદાન મેં ઉતર કર હર મૈદાન મારને કી કોશિશ કી. ખૂબ બન-સંવર કર બાઝરોં મેં આઈ, દુકાનો પર બૈઠીં તાકે જો હવસખોર મર્દ ચાહે ઉસે દેખ કર તસ્કીન હાસિલ કર લે. અબ ઝાહિર હય કે સિફ દેખ કર તો તસ્કીન હોને સે રહી. ઈસ કા જો નતીજા હોના ચાહિયે, વોહ હુઆ. ઔર આજ હાલત યેહ હો ગઈ કે જિસ ઔરત કો ઈસ્લામ ને ઈઝઝત કી ચોટિયોં પર પહોંચા કર ઉસે તકદદુસ અતા કિયા થા, આજ વોહ દોબારહ ઝમાનએ જાહિલિયત કી તરહ કઅરે મઝહલત મેં જા ગિરી હય. ના ઉસ કા કોઈ વકાર હય ના તકદદુસ. આજ ફિર ઉસ કી હયસિયત એક ખિલોને કી ગુડયા જૈસી હો ગઈ, યા ઝર ખરીદ બાન્દી જૈસી. લેકિન ઈસ્લામ કી ઝિન્દા તઅલીમાત કા દામન આજ ભી ફૈલા હુઆ હય કે ખવાતીન અપને આપ કો ઈસ સે વાબસ્તા કરકે ખોયા હુઆ મકામ વાપસ લે લેં. દિલ મેં તકવા હો ઔર જિસ્મ પર શરઈ પદર્હ હો ફિર દેખો તુમ્હેં કિયા મકામો-મરતબા મિલતા હય.

दूसरी तरफ़ हमारे नवजवानों का हाल ये है कि औरतों के पीछे लट्टु बने फिरते हैं। जलक देप्ने के लिये बेताब हैं। दिल्ओं में आग लगी है। अब अखिर है कि जब तक किसी भी ज़िन्दगी या नाजिन्दगी तरीके से जुड़ा न हो सुकून कहां मिलने वाला है ? अगर नाजिन्दगी तरीके से जुड़ा तो हालत और नाजुक हो जाती है। सुकून-ईतमिनान ग़ारत हो गया। अखिर है कि गैर क़िस्ती तरीके में सुकून कहां? आज़ उम्मून् ये है हालत है कि मर्द की निगाह कहीं लगी हुई है, बीवी का ग़प्पा कहीं चल रहा है, पानदान और मुआशरत की हालत तबाहो-बरबाद है। भयानक मअसूमो-नाबालिग़ बच्चों को भुगलना पड़ता है।

जुलासा ये है कि जिस बटाई और बेसूदगी के साथ जुलूम-जुल्ला हमारे मर्द और औरतें जुदा कां नाराज़ करने पर तुले हुए हैं, इस को दब कर आदमी सोने पर मजबूर हो जाता है कि ऐसे में आखिर सुकून मिले तो कैसे मिले और कहां मिले? शहर में पयासों थिएटर और सिनेमा हैं। जिस में जो फ़िल्म याहो, दब लो। घरों में टी.वी. है, केबल है, जब याहो, जो तमाशा याहो, दब लो। मुफ्तविक्रि अम्बारत और उन के ईजाज़े (पुर्तियां) उरयां और नंगी तरवीरों वाले मौजूद, रही सही कमी ईन्टरनेट ने पूरी करदी। बिल्कुल सही कर्माया। “आंभो को पनाह मिल्ना मुश्किल है”।

ये है हमारे मुआशरे की अकसोसनाक सूरतें हाल की एक जलक है। कुछ लोग इस से भी ज़ियादत में मुफ्तला होंगे। उन्हें अपनी हालतें और पर नज़रे सानी करने और अपने आप पर और अपनी बीवी बच्चों पर और इन्सानि समाज पर रहम पाने की ज़रूरत है कि जिस राह पर आप ने दौड़ा लगाई हुई है, ये रास्ता एक ज़ोत गेहरी और खतरनाक घाटी पर पूरा होता है। जिस में एक बार गिर जाने के बाद वहां से बाहर निकलने तक में हम आजायेगा। यकीनन ज़ोत से लोग इन गंदगियों से पाक भी होंगे, ऐसे लोग काबिले सद मुबारकबाद हैं।

और हां ! आप को ये भी मअलूम होना चाहिये कि इन्सानियत के

જિન અલમ્બરદારોં ને ઈસાનિયત કો ઈસ રાસ્તે પર ડાલા થા ઓર તઅલીમાતે ઈસ્લામી સે બેઝાર કિયા થા, આજ વોહ ખુદ સર પકળ કર બેઠેં હુએ હંય ઓર જિન સઈદ રૂહોં કી કિસ્મત અચ્છી થી, વોહ ઈસ્લામ ઓર ઉસ કી તઅલીમાત કે દામન મેં આ આ કર પનાહ લે રહી હંય.

હઝરતે અકદસ મૌલાના મુફતી મુહંમદ તકી સાહબ ઉસ્માની (દા.બ.) અપને એક સફરનામે મેં લંડન ટાઈમ્ઝ કે હવાલે સે રકમ તરાજ હંય: “ ઓર દિલચસ્પ ખાત યેહ હય કે ઉન બરતાન્વી નવ મુસ્લિમોં મેં ભારી અકસરિયત ખવાતીન કી હય. અખબાર કી ઈતિલાઅ કે મુતાબિક અમરીકી નવ મુસ્લિમોં મેં ખવાતીન કી તઅદાદ મદોં કે મુકાબલે મેં ચાર ગુના ઝિયાદહ હય..... મગરિબ કે લોગ ખુદ અપની સોસાયટી સે માયૂસ હો રહે હંય. જિસ મેં બળહતે હુએ જરાઈમ, ખાનદાની નિઝામ કી તબાહી, મુન્શિયાત ઓર શરાબ નોશી કા દૌર દૌરા હય. બિલ આબિર વહ ઈસ્લામ કે દિયે હુએ નઝમો-ઝખત ઓર તહફ્ફુઝ કી તઅરીફ કરતે હંય.

એક અઠઘઈસ (૨૮) સાહબ ખર્તાન્વી ખાતૂન જો હુદા ખતૂબ કે ઈસ્લામી નામ સે મશહૂર હય ઉસને મુસ્લિમ ખવાતીન કે લિએ એક કિતાબ લિખી હય. ઈસ્લામ ઓર ઈસાઈયત પર તબસિરહ કરતે હુએ કેહતી હય: “ઈસાઈયત હર વકત બદલતી રેહતી હય. મસલન અબ બઅઝ ઈસાઈયોં ને યેહ કેહના શુરૂ કર દિયા હય કે શાદી સે પેહલે જિન્સી તઅલ્લુકાત કાઈમ કરને મેં કુછ હર્જ નહીં, બર્શેર્તહ કે યહ ઉસ શખ્સ કે સાથ હો જિસ સે શાદી કરને કા ઈરાદહ હો. યેહ બળા ઢીલા ઢાલા મઝહબ હય. ઈસ કે બર-અકસ જિન્સી તઅલ્લુકાત કે બારેમેં ઈસ્લામ કી તઅલીમાત હમેશા યકસાં રહી હંય.”

હઝરત મુફતી સાહબ લિખતે હંય: “ અગરચે આમ તઅસ્સુર યેહ હય કે મગરિબી ખવાતીન મદોં કે દોશ-બદોશ કામ કરને કો પસંદ કરતી હંય ઓર અપની ઈસ ખ્વાહિશ સે દસ્તબદાર હોના ઉન કે લિયે બહોત મુશ્કિલ હય”. લેકિન ખર્તાન્યા કી જિન નવ મુસ્લિમ ખવાતીન સે લંડન ટાઈમ્ઝ ને ગુફ્તુગૂ કી, ઉસ મેં

ઉન ખવાતીન ને બતાયા કે હમારે લિયે ઈસ્લામ મેં કશિશ કા સબબ હી યેહ હુવા કે ઈસ્લામ મદ્દ ઔર ઔરત દોનો કે લિયે અલગ અલગ દાવરએ-કાર તજવીજ કરતા હય. જો દોનો કી જિસ્માની ઔર હયાતિયાતી સાંચો કે એન મુતાબિક હય. ઉન કે નઝદીક મગરિબ કી તહરીકે નિસાઈયત (Feminism) દર હકીકત ઔરત કે સાથ બગાવત હય. તહરીકે આઝાદિએ નિસવાં પર તબસિરહ કરતે હુએ ઉન ખવાતીન ને કહા: “ઈસ કા મતલબ સિવાએ ઈસ કે કુછ નહીં કે ઔરતેં મદ્દો કી નકકાલી કરેં, ઔર યેહ એક એસા અમલ હય જિસ મેં નિસ્વાનિયત કી અપની કોઈ કદ્દો-કીમત બાકી નહીં રેહતી.”

સ્કૉટલેંડ કી એક નવ મુસ્લિમ નૂરિયહ કા કેહના હય, “ ઈસ મુલક મેં બેશ્તર ખવાતીન અપની સિન્ફ કે ખિલાફ બગાવત કર રહી હંય ઔર યેહ તર્જો અમલ તકરીબન એસા હય જૈસે હમ સે હમારી નિસ્વાનિયત છીન લી ગઈ હય.” નૂરિયા કી એક સેહેલી હસ્સાના કે મુતાબિક “પદાર્થ સે હમેં તહફકુજ કા એહસાસ હોતા હય ઔર હમારી ખુદ એઅતિમાદગી મેં ઈઝાફા હોતા હય.”

લંડન ટાઈમ્ઝ લિખતા હય કે બહોત સી નવ મુસ્લિમ ખવાતીન ને ઈસ્લામ ઔર મગરિબ કા તકાબુલ કરતે હુએ યેહ તબસિરહ કિયા કે ઈસ્લામી તઅલીમાત મેં ઔરત કો ઝિયાદહ તકદ્દુસ ઔર અઝમત હાસિલ હય જો મગરિબ મેં ઔરત કો હાસિલ નહીં ઔર ઉન કે નઝદીક મગરિબ કી તહરીકે આઝાદિએ નિસવાં કા ઈસ કે સિવા નતીજા નહીં હુવા કે ઔરત દોહરે (ડબલ) બોજ તલે દબ ગઈ હય. (દુન્યા મેરે આગે, સફા ૯૨, ૯૩, ૯૪, ૯૫, ૯૬, ૯૭)

આજ હમારે નવજવાનોં કો ઈસ રાહ સે બેહકાને કે લિયે જિત્ને હથકન્ડે ઈસ્તેઅમાલ કિયે જા રહે હંય, વોહ ઉન સે ચૌકન્ના હોને ઔર બરને કે બજાએ, બળ બળ કર ઉન કા ઈસ્તિકબાલ કર રહે હંય, ઔર ઈસ તરહ અપ્ને હાથોં અપ્ની હલાકત કી સબીલ પૈદા કર રહે હંય. બાદે મુખાલિફ ઈસ તેઝી સે ચલ રહી હય કે ઈસ મેં અપની આવાઝ સુનાઈ દેને કી કોઈ ઉમ્મીદ હી નહીં. માહોલ કુછ એસા મસ્મૂમ (ઝહરીલા) બના દિયા હય કે કલમ હિયકિયાહટ મહસૂસ કરતા હય ઔર

ઝબાન લળખળાતી હય. મગર ખોલ્ના ઔર લિખ્ના તો હય હી, કિયુકે વોહ નફઅ સે ખાલી નહીં હય.

નવજવાનો ! બેદાર હો જાઓ, સંભલ જાઓ, થુતુરે બે મુહાર મત બનો, હોશિયાર વોહ નહીં જો ઝિયાદહ સે ઝિયાદહ આંખેં લળાએ, શિકાર ખેલ લે, ખાંચે મારે, જો અપને આપ કો ખ્વાહિશાત કે પીછે ડાલ દે, વક્તી ઔર નકદ ફાયદહ કો દેખ કર હમેશા કા, ઔર બાદ કા નુકસાન નઝર અંદાઝ કર દે, બલ્કે હોશિયાર વોહ હય જો અપને નફસ કો કાબૂ મેં રખે ઔર મા-બઅદલ-મૌત કે લિયે તૈયારી કરે. જો બાદ કે ઔર હમેશા કે નફઅ કે પેશોનઝર વક્તી ઔર આરઝી લઝઝત કો છોળના ગવારા કર લે. હદીસે પાક મેં હય જો મુજે અપની ઝબાન ઔર શર્મગાહ કી હિફાઝત કી ઝમાનત દેદે, મેં ઉસે જન્નત કી ઝમાનત દેતા હું.

તો આઓ ! નફસો-શૈતાન ઔર મગરિબી તહઝીબ કે અલમ્બદારોં કી તઅલીમાત પર ફિટકાર ભેજેં, ઔર કુર્આની ઔર નબવી તઅલીમાત કા બળહ કર ઈસ્તિકબાલ કરેં, ઈન્હોં સીને સે લગાએં, નફસ કી ગુલામી છોળ કર, ખુદા ઔર રસૂલ કી ગુલામી ઈખ્તિયાર કરેં. નફસાની ખ્વાહિશાત કે મઝે તો ખૂબ ઉળાએ. આઈયે ! અબ ઝરા નફસ કી મુખાલફત કા ઝાઈકા યખ્મેં, જિસ પર મહબૂબે ખુદા ને હલાવતે ઈમાની કા વઅદા ફર્માયા હય. નફસ કે પીછે દૌળ દૌળ કર બ્હોત થક ગયે. આઓ ! અબ રહમાની સાયે મેં પનાહ લે કર ભી દેખેં કે કિતના સુફૂન મિલતા હય.

યેહ કિતાબ જો આપકે હાથોં મેં હય ઈસી મોઝૂઅ પર રોશની ડાલતી હય, કુર્આની ઔર નબવી હકાઈક હંય, વાકિઆત સે સબક હય, દિલોં કે કુફલ (તાલે) ખોલ લીજયે, ફિર અકીદતમંદી સે સુન્ન્યે ઔર પળહિયે, કોઈ વજહ નહીં હય કે ફાયદહ ન હો.

મઝમૂન કી એહમિયત કે પેશે નઝર કિતાબ કો ઉર્દુ ઔર ગુજરાતી દોનો ઝબાનો મેં શાયેઅ કિયા જા રહા હય. હક તઆલા કુબૂલ ફર્માએ. આઈદહ મઝીદ દર મઝીદ કી તૌફીક અતા ફર્માએ.

આખિર મેં એક હદીસે પાક કા યેહ હિસ્સહ ઝરૂર દર્જ કર દેનેકી જ
ચાહતા હય. નબીએ કરીમ (સ.અ.વ) ને ઈર્શાદ ફર્માયા, સાત ઈન્સાન એસે હંય
જિન્હેં અલ્લાહ તઆલા અપ્ને અર્શ કા સાયહ ઈનાયત ફરમાએંગે, જિસ દિન ઉસ
કે સાયે કે અલાવા કોઈ સાયહ ન હોગા, મિન્જુમ્લા ઉનકે વોહ નવજવાન ભી હય,
જિસે કોઈ ખૂબસૂરત, શરીફ ઔર ખાનદાની ઔરત બદકારી કી ઑફર (Offer)
કરે ઔર વોહ યેહ કેહ દે, મુજે ખુદા સે ડર લગતા હય.

(ઈદારા)

निगाह और शर्मगाह की हिफाजत

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَتُؤْمِنُ بِهِ وَتَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَتَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ
شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِمُ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ
وَنَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَنَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدًا عَبْدُهُ
وَرَسُولُهُ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَبَارَكَ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا كَثِيرًا

اما بعد

अव्दामा नववी (रह.) ने उन्वान काईम किया है उस के बिना जरूरी
शरहियह (शरह जरूरत के बगैर) किसी पराई औरत को देखना या उसीन
बेरीश (बगैर छाही वाले) लणके की तरफ नजर करना हराम है।

गुनाह के अस्बाब से बनना भी जरूरी है।

ईस्लाम ने जहां अच्छे और उम्दा सिफात धर्मियार करने और कमावात
से मुत्तसिफ होने की तअलीम दी है, वहाँ बुराईयों और बुरी सिफात से अपने
आप को बचाने का अहतिमाम करने की भी तअलीम दी है। इवाहिश,
मुन्करात, बहकारी और जिना से ईस्लाम ने मना इर्माया। जिनाकारी और उस के
जो मुकदमात हैं, यअनी इस को अंजाम देने के लिये जो काम किये जाते हैं,
जैसे निगाहों की बेअहतियाती, कान, जभान, हाथ वगैरह का गलत
ईस्तिअमाल" इन सब को इवाहिश के लफ्ज से तअलीम दिया जाता है, इन
बुराईयों से ईस्लामने मना किया है। वैसे इन कामों की बुराई तो ऐसी है के
इस के बुरा होने और इस के नापसंदीद होने पर तकरीबन दुनिया के तमाम
मजलिह का धर्तिकाक है, लेकिन ईस्लाम की अक भूसूसियत ये है के वो

सहदे जरायेअ का अहतिमाम करता डय, यअनी भुराईयो तक पडुंयने के जे रास्ते और जे अस्बाब, जरायेअ और वसाईल डंय, उन पर ही पाबंदी लगाता डय.

मस्लन ईस्लाम ने जहां शराब पीने से मना किया तो सिर्फ ईत्ना नहीं कडा के शराब पीना मना डय, बल्के शराब पीने की मुमानअत को पुज्ता करने के लिये शराब के मुतअद्विक बखोत सारे अहकाम दिये. जैसे शराब का बनाना, शराब का बेआ, किसी को ले जा कर शराब देना, किसी के लिये शराब ખरीदना, किसी के सामने शराब का पेश करना, येह सारी चीजें अस्बाब और वसाईल बन सकते डंय, लिहाज्ज एन तमाम को हराम करार दिया. जिस तरह शराब का पीना हराम डय, ईसी तरह एन तमाम कामो को करना भी हराम करार दिया गया डय.

गुनहगारों के साथ मुशाबहत भी मना डय

या मस्लन भुत्परस्ती को हराम करार दिया डय, तो भुत्परस्ती के अस्बाब और वसाईल पर भी पाबंदी लगा दी डय. भुततराशी या तस्वीर साजी, (भुतों का बनाना, तस्वीरें बनाना) याहे वोह अेक मुजस्समा (Statue) की शकल में हो या कागज, दीवार के उपर हो, एन सब को मन्मूअ करार दिया गया डय.

ईसी तरह जे चीजें उस के साथ मुशाबहत रખती डंय जिसे देष कर शायद येह शुभल हो के आदमी एस भुराई तक पडोंय जायेगा, उस को भी मन्मूअ करार दिया. लोग आइताब की पूजा किया करते थे और आइताब की पूजा के लिये उन के यहाँ पास पास अवकात मुकर्रर थे. सुभल जब आइताब तुलूअ हो रहा हो, उस वकत उस की पूजा की जाती थी, दोपहर को जब सर के उपर हो, उस वकत और शाम को वोह गुरूब होने के करीब हो, उस वकत उसकी ईबादत की जाती थी. लिहाज्ज ईस्लामने एन अवकात में सज्दह करने और नमाज पणहने से मना किया डय. छावांके नमाज पणहने वाला और सज्दह करने वाला आइताब की पूजा नहीं करता, लेकिन एस लिये मना कर दिया ताके उन की मुशाबहत लाजिम न आये और एस तरह भुतपरस्ती के दरवाजे को बंद कर दिया.

એક બેહતરીન મિસાલ

જેસે હમારે યહાં હુકૂમતી સતહ પર કોઈ તહરીક ચલાઈ જાતી હય યા કોઈ અભ્યાન ચલાયા જાતા હય, જેસે મલેરિયા (Malaria) નાબૂદી કા અભ્યાન ઓર તહરીક ચલાઈ જાતી હય, તો ઈસ મેં સિફ ઈત્ના હી નહીં હોતા કે જિન્હેં મલેરિયા કા ખુખાર હુઆ હય ઉન કા ઈલાજ કર દિયા જાએ, બલકે મલેરિયા કી બીમારી પૈદા હોને કે જો અસ્બાબ ઓર અવામિલ હંય ઓર જિન રાસ્તોં સે યેહ બીમારી આતી હય, ઉન સે ભી લોગોં કો આગાહ કિયા જાતા હય ઓર ઉન અસ્બાબ સે બચાને કા એહતિમામ કરાયા જાતા હય. આપ હઝરાત જગહ જગહ દેખ રહે હંય કે બળે બળે સાઈન બોર્ડ લગે હુએ હંય, જિન પર ઉન મચ્છરોં કી તસ્વીરેં દિખાઈ ગઈ હંય ઓર ઉન કી હકીકતોં સે આગાહ કિયા ગયા હય કે દેખો! યેહ મચ્છર હય, ઓર યેહ મચ્છર કહાં પૈદા હોતે હંય? કિસ જગહ બન્ને હંય? આપ અગર અપને ઘર મેં નાલિયોં કો ગંદા રખ્ખેંગેં, પાની બેહનેકે રાસ્તો કો ખુલા રખ્ખા જાએગા તો વહાં યેહ પૈદા હોતે હંય. અગર આપ કે ઘર કે કિસી કોને મેં અંધેરા રેહતા હય, તો વહાં ઈન મચ્છરોં કો પનખે કા મૌકા મિલ્તા હય. તો દેખિયે! જિન રાસ્તોં સે યેહ બીમારી આ સકતી થી ઉન તમામ કો ખત્મ કરને કે લિયે દૂરદૂર તક તદબીરેં ઈજ્તિયાર કી ગઈ, તબ હી આદમી કામિયાબી કે સાથ ઉસ સે બચ સકતા હય. જિત્ની ભી મુહલિક બીમારિયાં હંય ઉન સે બચને કે લિયે ઓર ઉન કી જખ ખત્મ કરને કે લિયે, ઉન કા કલઅ કમઅ કરને કે લિયે હુકૂમતી સતહ પર યા દૂસરે તરીકોં સે જિત્ની તદબીરેં ઈજ્તિયાર કી જાતી હંય, ઉન મેં યહી તરીકએ કાર હોતા હય. ઈસી તરહ ઈસ્લામ ને તમામ ગુનાહ ઓર બુરાઈયોં કો ખત્મ કરને કે લિયે જહાં ઉન ગુનાહોં સે મના કિયા, વહીં ઉન કે અવામિલ ઓર અસ્બાબ સે ભી મના કિયા હય.

ઈફકત (પાકદામની) નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કી એક બુન્યાદી તઅલીમ

એક તરફ ઝિના કે બારે મેં યેહ તઅલીમાત હંય. ઈસકે બિલ્મુકાબિલ અપ્ને આપ કો ઝિનાકારી ઓર હરામકારી સે ઓર બેહયાઈ કે કામોં સે ઓર ફ્વાહિશ સે બચાના, અફાફ ઈફકત ઓર પાકદામની કેહલાતા હય. ઈસ કી ભી બળી તાકીદ હય. નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કી બુન્યાદી તઅલીમાત મેં ઈસ કો જગહ દી ગઈ હય.

હિરકલ વાલી હદીસ જો બુખારી શરીફ મેં ઈમામ બુખારી(ર.અ.) ને પેહલે હી બાબ મેં ઝિક્ર કી હય, દૂસરી જગહોં પર ભી ઈસ રિવાયત કો પેશ કિયા હય. ઉસ કી તફ્સીલ યેહ હય કે જિસ વકત નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને શાહે રૂમ હિરકલ કે નામ દઅવતે ઈસ્લામ કા ખત (નામએ મુબારક) ભેજા, ઉસ ઝમાને મેં વોહ અપની એક નઝર પૂરી કરને કે લિયે બૈતુલ્મુકદ્દસ કી ઝિયારત કે લિયે આયા હુવા થા ઓર વોહ ખત શામ કે એક શેહેર 'બુસ્રા' કે હાકિમ કે ઝરિએ વહીં પહોંચાયા ગયા. જબ ઉસ કે પાસ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કા નામએ મુબારક પહોંચા તો હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કે મુતઅલ્લિક ઉસ ને તહકીકાત કી. વોહ ખુદ ભી અપની આસમાની કિતાબોં ઓર અપ્ને મઝહબ કા બહોત બળા આલિમ થા. નબીએ આબિરુઝઝમાં કી અલામતોં સે વોહ બખૂબી વાકિફ થા. ઉસ ઝમાને મેં ઈસાઈયોં કે અંદર દો હી બળે આલિમ થે, એક તો ઉસ ઝમાને કા બળા લાટ-પાદરી, યઅની તમામ પાદરિયોં કા રઈસે આઅલા ઓર દૂસરા હિરકલ. બહરહાલ! જબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કા નામએ મુબારક ઉસ કે પાસ પહોંચા તો ઉસ નામએ મુબારક કે મઝમૂન સે વાકિફ હોને સે પહેલે ઉસ ને ઝરૂરી સમજા કે હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કી શખ્સિયત ઓર આપ કી ઝાતે અકદસ કે મુતઅલ્લિક મઅલૂમાત હાસિલ કી જાએ, ઓર યેહ મઅલૂમ કિયા જાએ કે યેહ ખત ભેજને વાલી શખ્સિયત કૌન હય? કિયું કે ઈસ કે ઝરીએ સે ખત કા અંદાઝ

लगाया जा सकता है। युनान्हे उस ने अपने लोगों से कहा है जिन की तरफसे ये सब बातें भेजी गयी हैं, उन के मुताबिक कुछ मामलोंमात खसिल करनी है। क्या उस ईलाके के कुछ लोग मिल जायेंगे? लोगोंने बताया है कि हां! वहां के लोग तिजरात की गरज से मुल्के शाम में आते रहते हैं, आप ईजरात हैं तो तलाश कर के लाया जायेगा। युनान्हे मामलोंमात हुआ है एक काफ़ला आया हुआ है, और ईजरात की बात, उस काफ़ले के अमीर और रईस अबू सुफ़यान थे, जो उस वक़्त तक ईस्लाम नहीं लाये थे और छिज़्मे मुन्बलिक यअनी कुफ़ार और मुश्रिकीने मक्का के सरदार और लीडर वही थे। युनान्हे उन को काफ़लेवालों के साथ बुलाया गया और हुज़ूरे अकरम (स.अ.व.) के मुताबिक उन से सवाबात किये गये और ये सब बातें कहा के देखो ! मैं उन के मुताबिक सवाबात करूंगा, तुम उन का सही जवाब देना और साथियों को भी बतला दिया के अगर ये सब बातें जवाब हैं तो तुम निशान दही कर दीज्यो।

आप (स.अ.व.) की तालीमात का बुलासा

भास तौर पर जो बात कहना चाहता हूँ वो सब है उस सवाबात में आपकी सब बातें छिड़कने से ये सब पूछा **وَمَا يُرِيدُ** ये सब नहीं आप को किस चीज़ का हुक्म देते हैं? तो उन्होंने कहा: वो सब हुक्म देते हैं उस के अल्लाह ही की ईबादत करें, अल्लाह के अलावा किसी और की ईबादत और पूजा न करें, उस के साथ किसी को शरीक न ठहराएँ और आगे इम्राना के ये सब नहीं हम को बार कामों का हुक्म देते हैं, नमाज़ का, सय्याह का, अज़ाज़ का यअनी पाक़दामनी ईज्तिहार करने का, अपने आप को इवाज़िश और बुराह के कामों से बचाने का और सिवा रहमी यअनी रिश्तेदारों के साथ अच्छाई और बलाह का सुलूक करने का हुक्म देते हैं। (बुखारी ४/१) तो गोया नहीं अहमद करीम (स.अ.व.) की जो बुनियादी तालीमात थीं, अबू सुफ़यान ने वही बतलाई और ऐसे मौकों पर सारी तफ़सीलात पेश नहीं की जाती, बल्कि बुलासा और नियोज पेश किया जाता है, और उन्होंने भी छिड़कने के सामने वही पेश किया, इसमें

યેહ ચાર ખૂબિયોં કા ખુસુસિયત કે સાથ તઝકિરહ કિયા કે આપ (સ.અ.વ.) જિન ચીઝોં કી તઅલીમાત દેતે હંય ઓર તાકીદ કરતે હંય, ઉસ મેં અફાફ યઅની પાકદામની ભી હય.

સૂરએ યૂસુફ કા અહમ સબક

ઈફફત કા મતલબ હી યેહ હય કે અપને આપ કો બે-હયાઈ કે કામોં સે, બદકારી ઓર ઝિના સે બચાના. યેહ એક એસી સિફત હય જિસ કો ઈખ્તિયાર કરને કા કુઆને કરીમ કે અંદર ભી હુકમ દિયા ગયા હય ઓર ઉસ કે મુતઅલિલક હઝરત યૂસુફ (અલા નબિયિના વઅલખિસ સલાતુ વસ્સલામ) કા વાકિઅહ પેશ કિયા ગયા હય. કુઆને કરીમ મેં જો વાકિઆત પેશ કિયે જાતે હંય, વોહ એક મખસૂસ મકસદ કે પેશે નઝર ઝિફ્ર કિયે જાતે હંય ઓર ઉન વાકિઆત કે ઝરીએ સે ઉસ કે પળહને વાલોં કો ઓર જિન તક યેહ કુઆન પહોંચ રહા હય ઉન કો તઅલીમ દેના ઓર ઈબરત દિલાના મકસૂદ હુઆ કરતા હય.

તુમ્હારી ઓરતે ભી પાકદામન રહેંગી.

નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે યહાં ભી ઈફફત ઓર પાકદામની કા સબક દેને કે લિયે બળા એહતિમામ થા. યુનાન્હે એક રિવાયત મેં હય: **عَفُورًا** ﴿(۸/۱۱۴)﴾ **تُمْ** પાકદામની ઈખ્તિયાર કરો, તુમ્હારી ઓરતે પાકદામન રહેંગી. ગોયા અગર તુમ યેહ ચાહતે હો કે તુમ્હારી ઓરતે પાકદામન રહે તો તુમ્હે ખુદ ઈસ વસફ ઓર ખૂબી કો ઈખ્તિયાર કરના પળેગા ઓર તુમ અપને માં બાપ કે સાથ ફરમાબરદારી, ઈતાઅત, હુસને સુલૂક ઓર અચ્છાઈ કા મુઆમલા કરો, તુમ્હારી ઓલાદ તુમ્હારે સાથ અચ્છાઈ કા મુઆમલા કરેગી.

કુદરત કિસી કી રિઆયત નહીં કરતી.

દુન્યા મેં અલ્લાહ તઆલા ને કુદરત કા એક નિઝામ બનાયા હય.

યેહ હય ગુંબદ કી સદા, જૈસી કહે વૈસી સુને

યહાં જૈસા કરોગે વૈસા ભરોગે. કુદરત કા જો કાનૂન હોતા હય, અપને ઉસ કાનૂન કો જારી કરને કે મુઆમલે મેં કુદરત કિસી કી રિઆયત નહીં કરતી, કિસી કે નસ્બ કી, કિસી કે મન્સબ કી, કિસી કે મકામ કી ઓર કિસી કી શખ્સિયત કી રિઆયત નહીં કી જાતી. જો ભી ઉસ કાનૂન કે માતહત આએગા ઉસ પર કુદરત અપના કાનૂન જારી કર કે રહેગી. યહાં ભી ગોયા નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને કુદરત કા એક કાનૂન બતાયા હંય કે તુમ પાકદામન રહોગે તો તુમ્હારી બીવિયાં, તુમ્હારી ઔરતેં પાકદામન રહેંગી. ઈસ સે અંદાઝ લગાયા જા સકતા હય કે અગર હમારી તરફ સે પાકદામની કે તકાઝેં કો પૂરા કરને મેં કોતાહી બર્તી જા રહી હય તો ઉસ કા અસર લાઝમી તૌર પર ઔરતોં પર પળેગા. યુનાન્હે વાકિઆત ભી ઈસી કી શહાદત દેતે હંય.

એક ઈબરતનાક વાકિઆહ

હમારે એક કરીબી શખ્સ ને સુનાયા કે એક સાહબ બાકાઈદા આલિમે દીન થે. ઉન કા નિકાહ નહીં હુઆ થા. એક બસ્તી કે અંદર ખિદમત અંજામ દે રહે થે. વહાં કિસી નજવાન લણકી સે આંખ લણ ગઈ, ઔર બળહતે બળહતે યેહ સિલસિલા બદકારી તક પહુંચા, ઔર ફિર યેહ સિલસિલા બરાબર જારી રહા, ઔર એસી ચીઝ છુપતી નહીં હય. યુનાન્હે લોગોં મેં ઈસ કા ચર્ચા હુઆ. ગાંવ ઔર બસ્તી કે સમજદાર લોગોં ને યું સોચા કે નવજવાન હય, શાદી નહીં હુઈ હય, ઈસ લિયે એસા કરેં કે ઈન કા નિકાહ કરાદેં, તાકે વોહ મઅસિયત સે બાઝ આજાએં. એસા નહીં ક્રિયા કે અવ્વલે વહલામેં ઉન્હોંને કોઈ ઈકદામ કર લિયા, બલકે ઉન કો મૌકા દિયા. યેહ ઉન કી સમજદારી કી બાત હય. પુરાને ઝમાને કે લોગ ઉજલત સે કામ નહીં લેતે થે, બલકે મૌકા દેતે થે. હર જગહ મૌકા દિયા જાતા હય, કુદરત કી તરફ સે ભી દિયા જાતા હય ઔર દુન્યા કે અંદર જહાં સંજીદા કવાનીન હંય, વહા ભી સુધરને કા મૌકા દિયા જાતા હય. બહર હાલ ! ઉન્હોંને

मौलवी साहब के मुनासिब बड़ी भूखसूरत लणकी के साथ उन का निकाह करा दिया। लेकिन उन का तो मित्रज बन चुका था, जैसे केहते हंय के “भाऊर का पाने की आदत हो जाये तो घर का पाना अच्छा नहीं लगता।” ऐसा ही उन का भी मित्रज बना हुआ था के बीवी घर में होनेके बावजूद उस की तरफ ध्यान नहीं, बल्के पराई औरतों में लगे हुए हंय। जब बस्तीवालों ने देखा के अब भी मुआमला सुधरता नहीं तो उन्होंने ने मजिस्तिर करके उन को अलाहिदह कर दिया। उन का छाल येह था के वोह अपनी बीवी को धक्के दे कर घर से बाहर निकाल देते थे और बीवी की मौजूदगी में उस पराई औरत के साथ मुलव्वस रहेते और मेहबूबा के साथ बढकारी में मुन्तला छोते थे, येह सिलसिला जारी रहा। भैर ! बस्तीमें से तो वोह उटा दिये गये। बअद में अेक वकत वोह आया के उन की बीवी भुद एस बुराई में मुन्तला हुई और वोह जब अपनी उमर की कम्जोरी की मंजिल में पछोये तो बीवी उन को धक्के दे कर बाहर निकाल दिया करती थी और भुद दूसरे के साथ मुलव्वस छोती थी और एसो छालत में आपरी वकत आया। गोया तुम अगर पाकदामनी छिप्तियार करोगे तो तुम्हारी औरतें भी पाकदामनी छिप्तियार करेंगी। एस का येह अेक नमूना हय। तो मैं येह अर्ज कर रहा था के कुदरत का अेक निजाम हय, हमारी तरफ से कोताही होगी तो कुदरत की तरफ से एस का झोरी बढला मिलेगा। एस सिलसिले के और भी ब्छोत से वाकिआत हमारे हल्म में हंय।

दुस्रा वाकिअह

किताबों में अेक वाकिअह लिख्ना हय, मौलाना मुल्किार साहब नकशबंदी (दा.ब.)ने भी येह वाकिअह सुनाया था। अेक सुनार था, जिस्की बीवी बणी हसीनो-जमील थी। नेक सीरत भी थी, नेक सूरत भी थी। अेक भरतबह जब वोह अपनी दुकान से वापस आया तो देखा के बीवी बछोत फूटफूट कर रो रही हय। उसने पूछा, क्या बात हय? बीवी ने बतलाया के: हमारा येह नौकर

जिस को हम ने बचपन से पाला है और हमारे सामने बग़्या था, इस को हम ने पाल कर बना दिया, ये हमें नमक डराम बन गया के आज जब सबजी ले कर आया तो मेरा हाथ पकड़ लिया और दबाया, और जब दबा रहा था तो मैं ने मसूस किया के इस के दिल के अंदर शहवत के जज्बात हैं। ये हमें नमक डराम बन गया के इसने मेरे साथ ये मुआमला किया? जब शौहर ने ये सुना तो उस की आंखों में आंसू आगये, और वो भी रोने लगा। बीवी ने पूछा: आप क्यों रोते हो? उसने कहा: ये मेरी बहामली की सजा है। आज दुकान पर एक औरत जेवर पहने के लिये आई थी, उसने मुझ से कंगन चूड़ियां पहिनीं, और कहा के: मुझे पहनाओ। मैं जब पहनाने लगा तो उस के हाथ बने हसीन नजर आये, मैं ने पकड़ कर उस को शहवत के साथ दबाया, उसी का ये नतीजा है। ﴿كَمَاتِدِينَ تَدَانُ﴾ (कफ़ १७०/१) हुज़ूर (स.अ.व.) इसी लिये इमारे हैं, तुम पाकदामन रहो, तुम्हारी बीवियां भी पाकदामन रहेंगी और गुनाहों से अपने आप को बचाने का अहतिमाम करेंगी।

मां-बाप की नाइरमांनी का वफ़ाल - एक छिछोरीनाक किस्सा

﴿يُرُوا آبَاءَكُمْ تَبَرُّكُمْ أَوْ لَا﴾ अपने मां-बाप के साथ तुम अगर इसने सुलूक, अहसान और भलाई का मुआमला करोगे तो तुम्हारी औलाद भी तुम्हारे साथ भलाई का मुआमला करेगी।

कई सदियों पहले के एक आलिम काजी अबू अली तन्नोषी की लिफ्फा हुई एक किताब है 'निशवारुल मुहाज़र' उस में एक वाकिअह लिफ्फा है के एक मरतबह एक भेटे ने अपने बाप के पांव में रस्सी डाली और भींच कर घर से बाहर ले गया और जब एक मसूस जगह तक पहुँचा तो बाप केहता है: भेटा ! बस, अब आगे ना ले जाओ। भेटा केहता है किंयुं अब्बा जान? तो बाप ने कहा: मैं ने भी अपने बाप के पांव में रस्सी बाँधी थी और उन को भींच

કર યહાં તક લાયા થા, આજ તૂ ભી મેરે સાથ વહી મુઆમલા કર રહા હય.

ઔર નાલે કે અંદર ફેંકા

હઝરત મૌલાના અરશદ મદની સાહબ (દા.બ.) ને એક વાકિઅહ સુનાયા થા કે દેવબંદ મેં એક મિઠાઈવાલે ને ઉન કો બતલાયા કે ફલાં દુકાનદાર જબ જવાન થા, તો એક મરતબહ ઉસ કા બાપ દુકાન પર બૈઠા હુઆ થા, યેહ આયા ઔર અપને બાપ કો પક્ષ કર દુકાન કે પાસ નિચે નાલી કે અંદર ગિરાયા, ઉસ કે બાદ બાપ કા તો ઈન્તિકાલ હો ગયા. ઉસ કી ઔલાદ મેં લળકે નહીં થે, ચાર લળકિયાં હી થીં. મેં સોચતા રેહતા થા કે ઉલમા ઔર બુઝુર્ગો સે સુના હય કે આદમી અપને માં-બાપ કે સાથ જૈસા મુઆમલા કરતા હય, વૈસા હી મુઆમલા ઔલાદ ભી ઉસ કે સાથ કરતી હય ઔર ઈસ કે લળકે તો હંચ નહીં, ઔર મેંને અપની આંખોંસે દેખા થા કે ઉસ ને અપને બાપ કો ઈસ તરહ ગિરા કર નાલે કે અંદર ફેંકા હય, અબ પતા નહીં ઈસ કા મુઆમલા ક્યા હોગા? ઉસ ને કહા, એક રોઝ મેં ને અપની આંખોં સે દેખા કે ઉસ કી એક લળકી બુરકાઅ પેહને હુએ આઈ ઔર ઉસ બૂળહે કો ઈસી તરહ ગિરા કર નાલે કે અંદર ફેંકા, જિસ તરહ ઉસ ને અપને બાપ કો ગિરા કર નાલે કે અંદર ફેંકા થા. બહર હાલ ! મેં યેહ અર્ઝ કર રહા થા કે કુદરત કા એક નિઝામ હય, જૈસા કરોગે વૈસા ભરોગે. ઈસ કા અસર યેહ હય કે આદમી બુરાઈ કરને સે રુક જાતા હય. ઔર હુઝૂરે અકરમ(સ.અ.વ.) ને બુરાઈયોં સે રોકને કે લિયે તઅલીમ દેને કા જો તરીકા ઈખ્તિયાર કિયા, ઉસમેં ભી ઈસ પેહલૂ કો મદદે નઝર રખ્ખા ગયા હય.

એક નવજવાન કા કિસ્સા ઔર હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કી

શફકત

એક મરતબહ એક નવજવાન નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે પાસ આયા ઔર અર્ઝ કિયા કે અય અલ્લાહ કે રસૂલ ! મુજે ઝિના કી ઈજાઝત દિજયે. નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કી શફકત ઔર મુહબ્બત પર કુર્બાન જાઈયે. હમારે પાસ આ

કર અગર કોઈ એસા બોલે, તો લોગ ઉસ કી માર પિટાઈ કરના શુરૂ કર દેંગે. નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ઉસકો બિઠા કર કહા. અચ્છા યેહ બતલાઓ! તુમ યેહ ઝિના કા જો મુતાલબા કર રહે હો, તો કિસી ઔરત કે સાથ હી યેહ મુઆમલા કરોગે. ઉસ ને કહા: જી હાં. આપ ને ફર્માયા: અચ્છા! અગર એસા હી મુઆમલા કોઈ આદમી તુમ્હારી બહન કે સાથ કરે તો તુમ્હેં યેહ ચીઝ ગવારા હોગી? ઉસ ને કહા: નહીં. આપને ફિર કહા: અચ્છા ! એસા હી મુઆમલા કોઈ આદમી તુમ્હારી માં કે સાથ કરે તો તુમ્હેં યેહ ચીઝ ગવારા હોગી? ઉસ ને કહા: નહીં. તુમ્હારી ખાલા કે સાથ કરે તો તુમ્હેં યેહ ચીઝ ગવારા હોગી? ઉસ ને કહા: નહીં. તુમ્હારી ફુફી કે સાથ કરે તો યેહ ચીઝ ગવારા હોગી, ઉસ ને કહા: નહીં. ફિર હુઝૂર(સ.અ.વ.) ને ફર્માયા: તુમ ભી જિસ કે સાથ એસા કરના ચાહોગે વોહ ભી તો આબિર કિસી કી બહન, કિસી કી માં, કિસી કી ખાલા, કિસી કી ફુફી હોગી. ફીરન ઉસ ને કહા: ‘મੈં નહીં કરુંગા’ ફિર હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ઉસ કે સીને પર અપ્ના દસ્તે મુબારક ફેરા ઔર કહા: યા અલ્લાહ ! ઈસ કે કલ્બ સે મૈલ કુચેલ દૂર ફરમાં. ઈસ વાકિએ કો નકલ કરને વાલે સહાબી ફરમાતે હંય, હમ ને દેખા કે કભી ઉસ નવજવાન કી નઝર નિચે સે ઉપર નહીં ઉઠતી થી. હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી દુઆ કા યેહ અસર થા. (મુસનદે અહમદ ૫/૨૫૬)

સોહબત કી લગ્નત સે મહરૂમ કર દિયે જાઓગે

ખૈર! એસી એક ઔર રિવાયત હય. હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા ઈશ્દાદ હય ﴿لَا تَزْنُوا فَتَذْهَبَ لَكُمْ نِسَائِكُمْ وَعِفْوَاتِكُمْ نِسَائِكُمْ﴾. اِنْ بَنِي فَلَانٍ زَنَوْا؛ فَزَنَتْ نِسَاءُهُمْ ﴿٢٠/٢﴾. તુમ જિના કા ઈરતિકાબ ન કરો વનાં તુમ અપની ઔરતોં કે સાથ સોહબત કી લગ્નત સે મહરૂમ કરદિયે જાઓગે. આમ તૌર પર જો આદમી જિના કા ઈરતિકાબ કરતા હય, ઉસ કો અપની બીવી કે સાથ જો પાકીઝ હુલ્ક આના ચાહિયે, ઉસ સે વોહ મહરૂમ કર દિયા જાતા હય ઔર આગે ફર્માતે હય, તુમ પાકદમની ઈખ્તિયાર કરો તો તુમ્હારી ઔરતેં ભી પાકદમની ઈખ્તિયાર કરેંગી. ફિર ફર્માયા. ફલાં કબીલે વાલે જિના કે અંદર મુખ્તલા હુએ તો ઉન કી ઔરતેં ભી

ઝિનાકાર બન ગઈ.

અલ્લાહ તઆલા ને કિફલ કી મગિરત ફર્મા દી

ખુલાસા યેહ હય કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ઈફકત ઔર પાકદામની કી બળી તાકીદ ફરમાઈ હય. અહાદીસ કા મુતાલઆ કરને સે પતા ચલ્તા હય કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ઈસ કી તરફ ખાસ મુતવજજહ કિયા. તિરમિઝી શરીફ મેં એક વાકિઅહ હય, જો નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને અગલી ઉમ્મત કા બયાન કિયા હય. હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર (રદી.) કી રિવાયત હય, ફર્માતે હંય કે યેહ વાકિઅહ મેંને હુઝૂર (સ.અ.વ.) સે એક મરતબહ નહીં સુના, દો મરતબહ નહીં સુના, ત્રીન મરતબહ નહીં સુના, સાત મરતબહ નહીં, ઈસ સે ઝિયાદહ મરતબહ સુના, યઅની સાત મરતબહ સુના હોતા તો ભી મેં બયાન ન કરતા, ઈસ સે ઝિયાદહ મરતબહ સુના. ઈસ સે અંદાઝા લગા સકતે હંય કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) અપની ઉમ્મત કો, સહાબા કો ઔર મુખાતબીન કો અચ્છે અખ્લાક સે આરાસ્તા કરને કે લિયે વાકિઆત વગૈરા કી મિસાલેં દે કર સમજાને કા એહતિમામ ફર્માયા કરતે થે. હમ ઔર આપ જો બયાન કરને વાલે હોતે હંય, એક દો મરતબહ કોઈ વાકિઅહ બયાન કર દેતે હંય તો ઉસ કે બાદ યું સમજતે હંય કે ત્રીસરી મરતબહ બયાન કરૂંગા તો લોગોં કો મેરી સલાહિયત પર શુબહ હોગા કે ક્યા ઈસકો ઈસ કે અલાવહ ઔર કુછ આતા હી નહીં?

ખેર! નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફર્માયા: બનૂ ઈસ્રાઈલ મેં એક આદમી થા. જિસ કા નામ કિફલ થા. એક મરતબહ એક ઔરત ઉસ કે પાસ આઈ, જિસકે બચ્ચે ફાકે કા શિકાર થે ઔર ભૂકે મર રહે થે. ઔરત ને આકર કિફલ સે કહા. મેરે બચ્ચે ભૂકે મર રહે હંય, મેરી કુછ મદદ કર. ઉસ ને ઉસ ઔરતકો સાંઠ દીનાર ઈસ શર્ત પર દિયે કે તૂ મુજે બદકારી કરનેકી ઈજાઝત દે. ઔરતને વહ સાંઠ દીનાર લિયે, ઉસ કે બાદ ઉસ કી શર્ત કે મુતાબિક બદકારી કી તથ્યારી કરકે ઉસકે સામને બૈઠને લગા તો ઉસ ઔરત કે ઉપર લઝ્ઝ તારી હો ગયા, કપકપી આગઈ. જબ બહોત કપકપાને લગી તો કિફલ ને ઉસ ઔરત સે યું કહા, મેં ને તેરે સાથ

कोई ज़ियादती तो नहीं की, ज़बरदस्ती भी नहीं की, तू ખુશી से इस के लिये तय्यार हुई थी. फिर तेरी येह डेङ्कियत क्युं डय? उस औरत ने कहा. मेरी येह डेङ्कियत इस लिये डय के ऐसा काम मैं ने ज़िंदगीमें नहीं किया. आज बच्चों की वजह से मैं मजबूर हुई हूं, इस लिये मेरी तबियत इस के लिये तय्यार नहीं डय. येह डेह कर वोह बे-छिन्नियार रो पणी. उस आदमी ने जब येह डेङ्कियत देणी तो उस को भी आज तक की अपनी ज़िंदगी पर अकसोस हुआ और उस ने झीरन तव्वह की और वोह सांठ दीनार जो दिये थे वोह भी माफ़ कर दिये. उसी रात उस का छिन्निकाल हो गया. बनू इसराईल के साथ कुदरत का हस्तूर येह था के कोई आदमी जब गुनाह करता था तो सुभल को उस के दरवाजे की चौकट पर वोह गुनाह भी लिख्मा हुआ होता था के आज इस ने येह काले धोले किये डयं और अगर कोई आदमी तव्वह करता और उस की तव्वह कुबूल होजाती तो वोह भी कुदरत की तरफ़ से लिख्मा जाता. अब लोगों को इस वाकिअे का पता नहीं था, लोग तो समझते थे के येह बणा बहकार आदमी डय. जब उसी रात उस का छिन्निकाल होगया तो सुभल को उस के दरवाजे पर लिख्मा हुआ था के अल्लाह तआला ने किईल की मगिफ़रत इरमा दी. लोग ताअज्जुब करने लगे के इस की मगिफ़रत कैसे होगई? वोह तो बणा बुरा आदमी था, लेकिन उन को उस का येह मुआमला मअलूम नहीं था. (तिर्मिज़ी २/७६)

येह पैगम्बरानह सिफ़त डय

लिहाज़ येह सिफ़त अल्लाह तआला को बडोत महबूब डय यअनी अपने आप को गुनाहों से बयाना और भास कर के जब गुनाहों के अरबाब और वसाईल सामने आज्ञाओं तो ऐसे मौके पर अपने आप को बया लेना, येह पैगम्बरानह सिफ़त डय.

डज़रत सुलैमान बिन यसार का अज्जुब वाकिआ

ईमाम गज़ाली (रह.) ने अक वाकिअह अहयाउल-उलूम के अंदर

હી હો જાતા. મેં ઈસ પર રો રહા હું કે અલ્લાહ કા થુફ્ર હય કે ઉસ ને મેરી હિકાયત કર લી.

ફિર જબ મકકહ મુકર્રમહ પહુચે, તવાફ સે ફારિગ હોને કે બાદ હજરે અસ્વદ ઔર મકામે ઈબ્રાહીમ કે બીચ મેં ચાદર લિપ્ટે હુએ બેઠે થે ઔર ચુકે થકે હુએ થે, ઈસ લિયે ઉસી હાલત મેં આંખ લગ ગઈ. હઝરત યૂસુફ (અ.સ.) કો ખ્વાબ મેં દેખા, હસીન નવજવાન થે, તો સુલૈમાન બિન યસાર ને પૂછા: આપ કીન હય? ઉન્હોને કહા: મેં યૂસુફ હું. પૂછા: કીન? યૂસુફ સિદ્દીક? ઉન્હોને કહા: જી હાં. સુલૈમાન બિન યસારને કહા: આપ કા મુઆમલા જુલયખા કે સાથ બળા અજીબો-ગરીબ હય. ઈસ કે જવાબમેં હઝરત યૂસુફ (અ.સ.) ને કહા. વોહ અબવા વાલી ઔરત કે સાથ તુમ્હારા મુઆમલા ઉસ સે ઝિયાદા અજીબ હય.

એક નવજવાન કા સબક આમોઝ કિસ્સહ

એક કિતાબ ‘અત્તરગીબ વત્તરહીબ’ હય. ઈસ નામ કી દો કિતાબેં હયં. એક તો હદીસ કી અલ્લામહ મુનઝિરી (રહ.) કી હય ઔર દૂસરી સુલૂકો-તસવ્વુફ મેં અલ્લામા અબ્દુલ્લાહ બિન અસઅદ યાફઈ કી હય. અલ્લામા યાફઈ ને ઈસ કિતાબ મેં દો વાકિઆત લિખ્મે હયં.

આદમી કી ઝિંદગી મેં એસે મોકેઅ આતે હયં કે જહાં ઈફકત ઔર પાકદામની કી ઈસ સિફત મેં કુદરત કી તરફ સે આદમી કો આઝમાયા જાતા હય. જબ એસે હાલાત પેદા હોજાતે હયં તો બઅજે આદમી તો વોહ હોતે હયં જો અપ્ને આપ કો બુરાઈ મેં મુખ્તલા કરને કે લિયે એસે મવાકેઅ કી તલાશ હી મેં રેહતે હયં. લેકિન બઅજે અલ્લાહ કે બદે એસે હિમ્મત વાલે હોતે હયં કે જબ ઉન્હેં એસે હાલાત સે વાસ્તા પળતા હય તો વોહ અપને આપકો બચા લેતે હયં. ફિર અલ્લાહ તઆલા કે યહાં ભી ઉન કી બહોત કદ્રો-કીમત હોતી હય. ઈસ સિલસિલે મેં દો વાકિએ ઈસ કિતાબ ‘અત્તરગીબ વત્તરહીબ’ મેં લિખ્મે હયં.

યુનાન્હે લિખ્મા હય કે એક નવજવાન થા, જિસ કે લિબાસ ઔર જિસ્મ મેં સે હમેશા મુશ્કો-અંબર કી ખુશ્બૂ આયા કરતી થી. જબ ભી દેખો મહક રહા

पूरी की और फिर अपना पाईजाना जुड़ ही अपने हाथसे ले कर अपने जिस्म और कपड़ों पर मल दिया। जब बाहर निकला तो मुझे दृष्ट कर वोह औरत अकेल हम गुस्सा हो गई और उस ने अपनी बाँटियों से कहा, येह पागल कहां से आ गया? इस को यहां से निकाल दो, युनान्हे मुझे निकाल दिया गया। उस वकत मेरे पास अकेल हिर्दम था, मैंने उस से अकेल साधुन परीक्षा, नेहेर पर गया और गुस्सल किया, कपड़े धोअे और सुभा कर पेहेन लिये। रात को जब सोया तो प्वाब में दृष्टा के अकेल इरिश्तल ईन्सानी शकल के अंदर आया और कहा: मैं अल्लाह की तरफ से भेजा हुआ हूं और आज जिस तरल तूने अपने आप को गुनाह से बचाया है, इस पर तुम को जन्त की बशाअत दी जाती है और उस के हाथ में भुशू थी, उस ने मेरे कपड़ों और जिस्म पर मली और कहा: जिस तरल तुमने उस गुनाह से बचाने के लिये अपने आपको नजाअत के अंदर मुलव्वस किया था, उस का बदला कुदरत की तरफ से येह दिया जाता है। उस के बाद जब सुबल उठल हूं तो मुज में से भुशू आ रही थी और उस दिन से लेकर आज तक इस तरल भुशू आ रही है।

अकेल और नवजवान का किस्सा

अल्लामा याकूब (रह.) ने अकेल और किस्से का जिक्र किया है। अकेल नवजवान बणा मालदार था। बुराईयों और बदकारियों में पैसे खर्च किया करता था। अकेल मरतबल अकेल औरत के बन्धे फाके का शिकार होने की वजह से परेशान थे, तीन दिन से फाका था। बन्ध्यों की येह तकलीफ और भूक जब उस औरत से दृष्टी नहीं गई तो उस ने अपनी पणोसन से अय्छा लिबास ले कर पेहना और घर से बाहर निकली। उस को इस हालत में दृष्ट कर उस नवजवान ने उसे अपने पास बुलाया और बदकारी की प्वाबिश का ईजहार किया। उस औरत ने रोना शुरू किया और कहा: जब तू ने बुलाया तो मैं समज के मेरे साथ कोई बलाई का सुलूक करेगा, लेकिन तू मेरे साथ बदकारी कर ने की बात करता है? मैं ऐसी

ઔરત નહીં હું, મેરે બચ્ચે ત્રીન દિન સે ભૂકે હંય, ઉન કી ભૂક મુજ સે દેખી નહીં ગઈ ઈસલિયે મજબૂર હોકર મેં ઘર સે બાહર નિકલી હું. ઉસ નવજવાન ને ઉસ કો પેસે દિયે ઔર આજતક કી અખી જો હરકતેં કી થીં ઉસ પર ઉસ કો નદામત હુઈ ઔર તવ્બહ કી.

ઉસ કી આદત યેહ થી કે જો ભી ગુનાહ કરતા થા, એક કાપી મેં ઉસ કો લિખ લિયા કરતા થા. આજ જબ અખે ઘર આયા ઔર અખી માં કો યેહ વાકિઅહ બયાન કિયા તો ઉસ કી માં બહોત ખુશ હુઈ કે આજ તક તો મેં તુજે રોકતી થી લેકિન તૂ બાઝ નહીં આતા થા, આજ તૂને એક અચ્છા કામ કિયા હય, ઈસ કો ભી અખી કાપી મેં લિખ લે. ઉસ ને કહા: કાપી મેં જગહ નહીં હય, કાપી ગુનાહોં સે ભર ચુકી હય. ઉસ કી માં ને કહા: હાશિયે મેં લિખ લે. માં કા ઈસ્સાર થા ઈસ લિયે હાશિયે મેં લિખ લિયા ઔર ફિર રાત કો સો ગયા તો અપની હાલત પર નદામત કે સાથ તવ્બહ કરતે હુએ ઔર રોતે હુએ સોયા. સુબહ કો જબ ઉઠા તો પૂરી કાપી સફેદ થી ઔર સિફ વહી એક વાકિઅહ, જો હાશિયે મેં લિખ્યા હુઆ થા, મૌજૂદ થા, ઔર ઉસ કે અંદર આયત લિખ્ની હુઈ થી ﴿الْحَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ﴾ કે નેકિયાં બુરાઈયોં કો લેજાતી હંય.

સહાબહ કી પાકદામની

બહર હાલ ! યેહ ઈફફત ઔર પાકદામની એક એસા વસફ હય જો ઈસ્લામી તાઅલીમાત મેં બહોત અહમ મકામ રખતા હય. હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ઈસ કી બળી તાકીદ ફર્માઈ હય. હમારે દૌરે અવ્વલ મેં હઝરાતે સહાબા જબ મુલ્કોં કો ફતહ કરને કે લિયે નિકલે તો ઉન કો બાઝ રખને કે લિયે દુશ્મનો કી તરફ સે જો મુખ્તલિફ તદબીરેં ઔર સાઝિશોં કી ગઈ, ઉસ મેં યેહ ભી થા કે નવજવાન હસીન લગકિયોં કો ઉન કે સામને પેશ કિયા ગયા. લેકિન વોહ ઈસ્લામી તાઅલીમાત પર અમલ કરતે હુએ અખી નિગાહોં કો નિયા રખ્તે હુએ વહાં સે ગુઝર ગએ ઔર અપની હિફાઝત કર લી.

આજ કા મૌઝૂઅ

બહાર હાલ ! મੈં યેહ અર્જ કર રહા થા કે ઈસ્લામ ને જહાં ઝિના, બદકારી
 ઔર ફ્વાહિશ સે મના કિયા હય વહીં ઈસ કે અસ્બાબ સે ભી રોકા હય ઔર ઈસ
 કે અસ્બાબ સે રોકને હી કે જૈલ મેં યેહ ઉન્વાન હય કે પરાઈ ઔરત ઔર બેરીશ
 (બે દાઢી) હસીન લળકે કી તરફ નઝર કરના, હરામ હય.

મહરમ ઓર નામહરમ ઓરતે

औरतों की दो किस्में हंय. एक “ना-महरम” होती हंय, और दूसरी “महरम” होती हंय. महरम वोह औरत केहलाती हय के जिस के साथ ज़िंदगी के किसी मरहले में निकाह दुरस्त न हो, हमेशा के लिये निकाह हराम हो, जैसे मां, दादी, नानी, बेटी, बहन, पोती, नवासी, भतीजी, भांजी, वगैरह. येह सब औरतें महरम केहलाती हंय और इन से पर्दाह नहीं हय. और ऐसी औरत के ज़िंदगी के किसी भी मरहले में उस के साथ निकाह हलाक हो. याहे अल्मी किसी वजह से हलाक न हो उसे ना-महरम केहते हय. जैसे एक औरत किसी मर्द के निकाह में होने की वजह से उस के साथ दूसरे का निकाह दुरस्त नहीं हय, लेकिन अगर वोह तलाक देदे और ईदहत गुजर जाये और कोई दूसरा रिश्ता नहीं हय तो उस के साथ निकाह हो सकता हय. मतलब येह के ज़िंदगी के किसी भी मरहले में जिस औरत के साथ निकाह दुरस्त हो, उस औरत को ना-महरम औरत केहते हंय. उस को बिना जरूरते शरई दोज्ना हराम हय.

હમારે મુઆશરે મે ફેલા હુઆ એક ગુનાહ

ઔરતોં મેં ચંદ રિશ્તે એસે હંચ જિનકો ના-મહરમ હોને કે બાવજૂદ હમારે
 મુઆશરહ મેં મહરમ સમજા જાતા હય. જૈસે ચચ્ચી ઔર મુમાની, ચચ્ચી યાઅની
 ચિયા કી બીવી ઔર મુમાની યાઅની મામુ કી બીવી. તો ચચ્ચી ઔર મુમાની ભી
 ના-મહરમ હંચ, મહરમ નહીં હંચ. વોહ ચિયા કે નિકાહ મેં હય, ચિયા અગર
 તલાક દેદેં ઔર ઉન કી ઈદદત ગુઝર જાએ ઔર દૂસરા રિશ્તા ન હો, તો ઈસ

સૂરત મેં ચચી કે સાથ નિકાહ દુરુસ્ત હોગા. યહી હાલ મુમાની કા હય. હાં! ફૂકી ઔર ખાલા મહરમ હંય. ઈસી તરહ ચિયા કી લળકિયાં (ચિયાઝાદ બહનેં) મામું કી લળકિયાં (મામુંઝાદ બહનેં) ફૂકી કી લળકિયાં (ફૂકીઝાદ બહનેં) ખાલા કી લળકિયાં (ખાલાઝાદ બહનેં) ઈન ચારોં કિસ્મ સે ભી હમારે સમાજ, હમારે મુઆશરે ઔર હમારી સોસાયટી મેં પદે કા એહતિમામ કિયા નહીં જાતા, હાલાંકે યેહ ભી 'ના-મહરમ' હંય ઔર ઈન સે ભી પદાંહ કરના ઝરૂરી હય. બલકે ઈન સે તો મિલને જુલને કી નૌબત ઝિયાદહ આતી હય ઈસલિયે ઈન સે તો પદાંહ કરના ઔર ઝિયાદહ ઝરૂરી હય.

જિન કે શૌહર સફરમે હો

હદીસે પાક મેં આતા હય કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફર્માયા: ﴿لَا تَلْجُوا عَلَى الْمُغَيَّاتِ﴾ (મક્રુહ ૧૧૧) એસી ઔરતોં જિન કે શૌહર ગૈર હાઝિર હોં, સફર મેં હોં, એસી ઔરતોં કે પાસ મત જાયા કરો. કિયું કે ઉન કે શૌહરોં કી ગૈર હાઝરી કી વજહ સે તબિઅતોં મેં ભી એક કશિશ ઔર તબઈ મેલાન પૈદા હોતા હય. એસી ઔરતોં કે પાસ જબ તન્હાઈ મેં આદમી જાએગા તો નફસ ઔર શૈતાન ભી આદમી કો ગુનાહ કે લિયે ઉભાર ને કા કામ કરતે હંય ઔર વહાં અસ્બાબ મૌજૂદ હંય ઔર કોઈ રૂકાવટ ભી નહીં હય. ઈસ લિયે કિસી ને પૂછા: ﴿يَا رَسُولَ اللَّهِ﴾ (અલ્લાહ કે રસૂલ! દેવર (શૌહર કા ભાઈ) કે મુતઅદ્લિક આપ કયા ફર્માતે હંય? હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફર્માયા: દેવર તો મૌત હય. યઅની જૈસે મૌત સે ભાગા જાતા હય એસે હી દેવર સે ભાગના ચાહિયે. ઈસ લિયે કે પરાએ આદમી કો બુરાઈ કે અંદર મુબ્તલા હોને કે લિયે તદબીરેં ભી કરની પળેંગી ઔર યેહ તો ઘર કા ફર્દ હય 'ઘર કા ભેદી લંકા ઢાંચે'. અગર ખુદા ન કરે આંખ લળ ગઈ ઔર બુરાઈ મેં મુબ્તલા હો ગયે તો જિંદગી ભર બુરાઈયાં હોતી રહેંગી ઔર પતા ભી ન ચલેગા ઔર બકીલ

अकबर एलाहआबादी.....

पदाँड दरी का येड नतीजा निकला

जिसे समजा था बेटा, वोड भतीजा निकला

जैसा मुआमला हो जायेगा.

येड यीजें पाकीजगी का जरीआ डय.

बहर डाल ! शरीअत ने पदें का डुकम दिया डय. ﴿غَضَّ بَصَرُ﴾ यअनी पराई औरत की तरफ़ देखने से बचना. शरीअत ने देखने तक की एँजाजत नहीं दी. एँसी सिलसिलेमें येडली आयत अद्लामा नववी (रह.) ने पेश की डय.

﴿قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ﴾ (النور: २०) अये नबी! आप एँमान वाले मर्दों से केड दिजये के अफ़्नी निगाहों को नीया करें और अफ़्नी शर्मगाहों की डिफ़ाजत करें. येड यिज उन के लिये पाकीजगी का जरीआ डय और आगे इर्माया:

﴿وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ﴾ और एँमान वाली औरतों से केड दिजये के अफ़्नी निगाहों को नीये रफ़्में और अफ़्नी शर्मगाहों की डिफ़ाजत करें.

देखिये ! कुरआने पाक का आम मिजाज और दस्तूर येड डय के जब कोई डुकम दिया जाता डय तो उस में सब को अेक साथ पिताब किया जाता डय. मर्दों को अलग और औरतों को अलग पिताब नहीं किया जाता ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ﴾ (अये एँमान वाले) केड दिया. एँस में मर्द भी आगये और औरतें भी आगई. लेकिन येड अेक डुकम अैसा डय जिस में मर्दों को अलग मुप्तातब किया गया डय और औरतों के लिये अलग आयत नाजिल इर्माई डय. एँस से एँस डुकम की अेडमियत का अंदाज़ा लगाया जा सकता डय के निगाहों को नीया रफ़्ने का डुकम कित्ना अडम डय.

આદમી કે દિલ કા તઅલ્લુક અલ્લાહ તઆલા કી ઝત કે સાથ કાઈમ ઓર ઉસ્તુવાર હો હી નહીં સકતા.

હઝરત શૈખ (નવ્વરલ્લાહ મર્કદુહ) ને આપ-ખીતી કે અંદર લિખ્યા હય કે બહોત સે ઝાકિરીન એસે હંય કે ઝિક્ર કરને કે નતીજે મેં ઉન કે દિલ મેં તૂર પેદા હુઆ, લેકિન બદનઝરી કા શિકાર હુએ ઓર ઈસ સે મહરૂમ કર દિયે ગયે.

ઈબાદત કી લઝઝત કિયું હાસિલ નહીં હોતી

આજકલ હમ લોગ નમાઝેં પળહતે હંય, કુઆને પાક કી તિલાવત કરતે હંય, તસ્બીહાત કા એહતિમામ કરતે હંય ઓર સારી ચીઝોં કા એહતિમામ કરતે હંય, લેકિન નમાઝ, તસ્બીહાત ઓર તિલાવત કી જો લઝઝત હમેં હાસિલ હોની ચાહિયે, વોહ નહીં હોતી. ઈસ કી જો મુખ્તાલિફ લુજૂહાત હંય, ઉન મેં સે એક બખી વજહ યેહ ‘બદનઝરી’ હય.

બખા ખતરનાક રોગ

બદનઝરી બખા ખતરનાક રોગ હય ઓર એસા રોગ હય કે લગ્ને કે બાદ જલ્દી સે જાના ભી મુશકિલ હય. એક આદમી ઝિનાકારી કરે તો ઝિનાકારી કે લિયે કુછ અસ્બાબ ભી હોને ચાહિયે. મસલન જિસ્મ મેં કુવ્વત ચાહિયે. લેકિન યેહ બદનઝરી એસા ગુનાહ હય કે બકોલ હઝરત હકીમુલ ઉમ્મત થાનવી (રહ.): બદનઝરી એસી બીમારી હય કે કબર મેં પાંચ લટકે હુએ હંય, આદમી બૂળહા હો ચુકા હય, ફિર ભી વોહ નહીં જાતી. બૂળહે બૂળહે ભી ભાંપુ (નઝર બાઝ) બને હુએ હંય. યઅની ઝર્હ બરાબર હયા ઓર મુરુવ્વત નહીં રહી. ઈસ કો ગુનાહ ભી નહીં સમજતે. ઈસ ગુનાહ કી શનાઅતો-કબાહત ઓર ઈસ કી બુરાઈ દિલોં સે નિકલ ચુકી હય. કિસી જગહ બેઠે હંય ઓર માં બેટિયાં ગુઝર રહી હંય, તબ ભી દેખ્ને મે ઝરા બાક (ડર) નહીં સમજા જાતા, ઓર ગુનાહ એસા હય કે આદમી ચુકે સે કર લે તો કિસી કો પતા ભી ન ચલે. બકોલ હકીમુલ ઉમ્મત (રહ.) મોલ્વી સાહબ મોલ્વી સાહબ રહે, કારી સાહબ કારી સાહબ રહે. મત્લબ યેહ હય

के इस गुनाह को करते हुए आम तौर पर पता नहीं चलता. आप बुढ़े से किसी की तरह धैर्य लेंगे तो पता भी नहीं चलेगा.

बहर हाव ! जणा जतरनाक रोग हय. इसी लिये इस गुनाह से रोकने के लिये जास तौर पर भारी तआला इर्माते हंय. गोया कुर्आने करीम के अंदर इस गुनाह का धलज बता दिया गया ﴿لَا يَغْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ﴾ (النور: २०) ईशाअल्लाह इस धलज की तफसील आगे आयेगी.

अअज़ाअे बदन अल्लाह तआला की अमानते हंय.

﴿إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا﴾ (अ: २१) भारी तआला का ईशाह हय के भेशक, कान और आंख और हिल, येह सब के सब आअज़ाअ हंय, जिनकी कारगुज़ारी के मुतअद्लिक अल्लाह तआला के यहाँ सवाल किया जायेगा.

अल्लाह तआला ने हमें पैदा इर्माया, जिस्म अता इर्माया और जिस्म में मुप्तलिक आअज़ाअ, मुप्तलिक सलाहियतों वाले हमें नसीब किये. आंख धेप्ने के वास्ते दी, कान सुन्ने के वास्ते दिये, ज़बान बोलने के लिये दी, हाथ पकजने के लिये दिये, पांव चलने के लिये अता किये, भाव के अंदर अहसास का माहदा रज्जा के गरमी, सरही वगैरह को महसूस कर सकते हंय, हिमाग सोअने के लिये दिया, हिल के अंदर जज़्बात पैदा इर्माये, जिस्म के अंदर मुप्तलिक किस्म की येह मशीनें कुदरत की तरह से फिट (Fit) की गई हंय. असल बात तो येह हय के येह अल्लाह की ही हुई अमानते हंय. ईन्सान ईन चीज़ों का मालिक नहीं हय, बल्के येह सब कुछ अल्लाह की मिल्क हंय. हमें अेक वकते मुकर्ररह तक ईन का ईस्तेअमाल करने की ईज़ाजत दी गई हय और येह हमारे पास आरियत और मांगे की चीज़ें हंय. हम ईनको ईन के मालिक की डिदायतों के मुताबिक ईस्तेअमाल करें. जहाँ जहाँ ईस्तेअमाल करने का हुक्म दिया हय, वहाँ ईन चीज़ों को हमें ईस्तेअमाल करना हय और जहाँ ईस्तेअमाल करने से मना किया हय ईन से हमे अपने आप को भाज रज्जा हय.

બદનઝરી કયું મના હય?

આંખ અલ્લાહ તઆલા કી બહોત બળી નેઅમત હય. યું સમજિયે કે યેહ એક કેમેરા હય જિસ કે ઝરીએ સે મુખ્તલિફ તસ્વીરેં ઔર મુખ્તલિફ મનાઝિર દિલો-દિમાગ મેં જા કર વહાં હિફાઝતખાને ઔર મેમરી (Memory) કે અંદર મહફૂઝ હો જાતે હંય. ઔર યેહ મનાઝિર આંખ કે ઝરીએ સે અંદર પહોંચતે હંય. વોહ આદમી કે દિલ કે અંદર મુખ્તલિફ કિસ્મ કે જઝબાત પેદા કરતે હંય. અગર આંખ કે ઝરિએ આપને કઅબતુલ્લાહ કો દેખ લિયા તો જિસ વકત હમારી આંખેં કઅબતુલ્લાહ કો દેખ રહી હોતી હંય ઉસ વકત હમારે દિલ કે જઝબાત ઔર ઉસ કી કેફિયત, અલ્લાહ તઆલા કી અઝમત ઔર મુહબ્બત હોતી હય, ઔર એસે એસે જઝબાત હોતે હંય જિન કા હમ તસવ્વુર ભી નહીં કર સકતે, ઔર આદમી ખાહિશમંદ હોતા હય કે અલ્લાહ તઆલા હમેં યેહ ચીઝેં નસીબ કરેં.

માં-બાપ કો, અપને બળોં કો, અસાતિઝહ કો ઔર એહલુલ્લાહ કો જબ હમ દેખ્તે હંય, ઉસ વકત દિલ કી કેફિયત કુછ અલગ હોતી હય. યેહ મનાઝિર ઔર યેહ તસ્વીરેં જબ આંખો કે ઝરીએ સે ઉપર પહોંચતી હંય, તો ઉસ કે અસરાત અલગ હોતે હંય.

બિમારોં કો, દુખિયોં કો ઔર પરેશાન લોગોં કો જબ હમ દેખ્તે હંય ઔર યેહ મનાઝિર ઔર યેહ તસ્વીરેં આંખ કે ઝરીએ સે હમારે દિલો-દિમાગ તક પહોંચતી હંય, તો હમારે જઝબાત કે અંદર એક રહમ કા માદદા ઉભર આતા હય. ગોયા રહમ કી કેફિયત પેદા હોજા તી હય કે હમ ઉન કે સાથ ભલાઈ કા મુઆમલા કરેં, હમારી તરફ સે કોશિશ હોતી હય કે ઉન કો હમ અપની તરફ સે જૈસી ભી રાહત પહોંચા સકતે હોં, પહોંચાએં.

કિસી કો હમ દેખ રહે હંય કે વોહ કિસી કે સાથ ઝુલ્મ કર રહા હય, બેજા ઉસ કી ઝલિમાના તૌર પર પિટાઈ કર રહા હય, જબ ઈસ મન્ઝર કો દેખ્તે હંય ઔર યેહ તસ્વીર આંખ કે ઝરીએ સે દિલો-દિમાગ મેં પહોંચતી હય, તો જિસ કે

साथ जुल्म किया जा रहा है उस के साथ जज्जबे तरबुस (रहम पाने का जज्जबा) और जो जुल्म करनेवाला है, उस के साथ जज्जबे तनफ्फुर (नफरत करने का जज्जबा) हमारे नफस की कैफियत होती है।

बत्लाने का मकसद यह है के यह सारे मनाजिर और यह सारी तस्वीरें, ऐसा नहीं है के आंख के जरीअे अंदर पड़ोय गઈ और उस का कोई असर नहीं हुआ। बल्के मुत्तलिक असरात होते हैं। इसी तरह अजनबी औरतें और इसीन औरतें, इसीन चेहरों के ऊपर जब नजर पड़ती है, और दिल में यह मनाजिर पड़ोयते हैं तो शहवत के जज्जबात ભળક ઉઠતે હંય, जो आदमी को अल्लाह तआला की नाइमानी की तरफ उभारते हैं, और अपनी शहवत को पूरा करने के लिये आमादा करते हैं। यह हमारी आंखों अेक ऐसा केमेरा है के इस के जरीअे से मुत्तकिल होने वाले यह सारे सीन, सारे मनाजिर और सारी तस्वीरें अंदर जाकर अपना असर दिखलाती हैं, और इन्ही असरात के मुताबिक शरीअत की तरफ से हमें देखने और न-देखने के मुतअद्विक छिदायतें दी गई हैं। बअज यीजों के देखने की तरगीब दी गई और बअज के देखने से रोक गया है।

आंख अज्जबो-गरीब नेअमत

आंख यह अल्लाह तआला की नेअमत है और ऐसी अज्जबो-गरीब नेअमत है के जिस के पास यह नेअमत नहीं है उस से हम पूछें के भाई यह कैसी नेअमत है जो अल्लाह तआला ने अता इमाई है। साईरदानों की तहकीक है, उजरत मौलाना मुहम्मद तकी साहब उस्मानी (दा.ब.) इमाते हैं के 'यह आंख के अंदर अल्लाह तआला ने जो आअसाब और स्नायु रखे हैं, आदमी जब अंधेरे से रोशनी की तरफ आता है और रोशनी से अंधेरे में जाता है तो आंखें झेलती हैं और सुकणती हैं। इस झेलने और सुकणने में अेक

ਲਮ੍ਹੇ ਕੇ ਅਂਦਰ ਵੋਹ ਨਵ ਮੀਲ ਦੀ ਮਸਾਫ਼ਤ ਤਧ ਕਰ ਲੇਤੀ ਢਧ. ਧੇਹ ਅਲ੍ਹਾਹ ਤਆਲਾ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਢਧ. ਤੋ ਯਹਰ ਢਾਲ! ਓਨ ਮਨਾਝਿਰ ਧਰ ਮੁਖ਼ਤਲਿਕ ਵਅਏ ਔਰ ਵਓਂਦੇ ਅਲ੍ਹਾਹ ਤਆਲਾ ਦੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਢਮੋਂ ਢਿਧੇ ਗਧੇ ਢਧ.

ਝਙੈਨ ਕੇ ਔਕ ਢੂਸਰੇ ਕੋ ਨਿਗਾਢੇ- ਮੁਹੁਝਯਤ ਸੇ ਢੇਝਨੇ ਦੀ ਝਝੀਲਤ.

ਢਢੀਸੇ ਧਾਕ ਮੋਂ ਆਤਾ ਢਧ ਕੇ ਸ਼ੌਹਰ ਅਗਰ ਅਧਨੀ ਯੀਵੀ ਕੋ ਨਿਗਾਢੇ ਮੁਹੁਝਯਤ ਸੇ ਢੇਝਤਾ ਢਧ, ਯੀਵੀ ਅਧਨੇ ਸ਼ੌਹਰ ਕੋ ਨਿਗਾਢੇ ਮੁਹੁਝਯਤ ਸੇ ਢੇਝਤੀ ਢਧ, ਤੋ ਅਲ੍ਹਾਹ ਤਆਲਾ ਢੋਨੋ ਕੋ ਨਿਗਾਢੇ ਰਢਮਤ ਸੇ ਢੇਝਨੇ ਢਧ. (ਅਲ੍ਹਾਢੀਨ ਬਿਰਸਾਫ਼ ੨/੪੭) ਨਿਗਾਢੇ ਮੁਹੁਝਯਤ ਸੇ ਮਨਾ ਨਢੀਂ ਕ੍ਰਿਧਾ, ਲੇਕਿਨ ਜਢਾਂ ਕਰਨੀ ਧਾਢਿਧੇ ਵਢਾਂ ਕਰੋ, ਢਰ ਜਗਢ ਨਢੀਂ. ਆਜਕਲ ਤੋ ਮੁਆਮਲਾ ਓਲਟਾ ਢੋ ਗਧਾ, ਯੀਵੀ ਸਾਮਨੇ ਆ ਰਢੀ ਢਧ ਤੋ ਓਸ ਸੇ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰ ਰਢੇ ਢਧ ਔਰ ਕੋਓਂ ਅਜਨਯੀ ਔਰਤ ਆ ਰਢੀ ਢਧ ਤੋ ਓਸ ਕੇ ਮੁਤਅਢਲਿਕ ਢਿਲ ਮੋਂ ਰਢਮਤ ਔਰ ਮੁਹੁਝਯਤ ਕੇ ਜਝਯਾਤ ਧੈਢਾ ਢੋ ਰਢੇ ਢਧ. ਜਿਸ ਸੇ ਰੋਕਾ ਗਧਾ ਥਾ ਵੋਹ ਢੋ ਰਢਾ ਢਧ ਔਰ ਜੋ ਕਰਨਾ ਢਧ ਓਸ ਸੇ ਅਧਨੇ ਆਧਕੋ ਯਧਾ ਰਢੇ ਢਧ.

ਧਰ ਯੈਢੇ ਢਝਝੇ-ਮਯੜਰ ਕਾ ਸਵਾਯ.

ਢਢੀਸੇ ਧਾਕ ਮੋਂ ਆਤਾ ਢਧ ਨਯੀਅੇ ਕਰੀਮ (ਸ.ਅ.ਵ.) ਨੇ ਓਸ਼ਾਢ ਝਮਾਧਾ. ਮੁਤੀਅ ਔਰ ਝਰਮਾਂਯਢਾਰ ਯੋਟਾ (ਮਾਂ-ਯਾਧ ਦੀ ਯਾਤ ਮਾਨ੍ਨੇਵਾਲਾ, ਓਨ ਕੋ ਰਾਢਤ ਧਢੀਂਧਾਨੇ ਵਾਲਾ, ਜਿਸਕੋ ਢੇਝਨੇ ਸੇ ਮਾਂ-ਯਾਧ ਯੁਸ਼ ਢੋਤੇ ਢੋਂ) ਜਯ ਮਾਂ-ਯਾਧ ਕੋ ਨਝਰੇ-ਰਢਮਤ ਸੇ ਢੇਝਤਾ ਢਧ, ਮਢੇਰਯਾਨੀ ਕੇ ਜਝਯਾਤ ਸੇ ਢੇਝਤਾ ਢਧ ਤੋ ਅਲ੍ਹਾਹ ਤਆਲਾ ਓਸ ਕੋ ਔਕ ਨਝਰ ਕੇ ਓਧਰ ਢਝਝੇ-ਮਯੜਰ ਕਾ ਸਵਾਯ ਅਤਾ ਝਮਾਧੇ ਢਧ.

ਜਯ ਕੋਓਂ ਔਸਾ ਓਨ੍ਯਾਮ ਝਾਢਿਰ ਢੋਤਾ ਢਧ ਜੋ ਯਢੋਤ ਮਅਮੂਲੀ ਕਾਮ ਧਰ ਝਾਢਿਰ ਕ੍ਰਿਧਾ ਗਧਾ ਢੋ ਔਰ ਧੇਹ ਅਢੇਸ਼ਾ ਢੋ ਕੇ ਧੇਹ ਕਾਮ ਤੋ ਯਢੋਤ ਲੋਗ ਕਰੋਂਗੇ, ਤੋ ਔਸੀ ਸੂਰਤ ਮੋਂ ਓਨ੍ਯਾਨੋ ਕਾ ਢਾਲ ਤੋ ਧੇਹ ਢਧ ਕੇ ਓਨ੍ਯਾਮ ਧਟਾ ਢੇਤੇ ਢਧ. ਮਸਲਨ ਧਢੇਲੇ ਕੋ ਮਿਲੇਗਾ, ਢੂਸਰੇ ਕੋ ਨਢੀਂ ਮਿਲੇਗਾ. ਤੋ ਸਢਾਯਾ ਨੇ ਅ੝ ਕ੍ਰਿਧਾ وَلَوْ فِى

﴿كُلَّ يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ﴾ અલ્લાહ કે રસૂલ! અગર દિન મેં સૌ મરતબા અપને માં-બાપ કો ઈસ તરહ નઝરે રહમત સે દેખે તો? હઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફર્માયા ﴿اللَّهُ أَكْبَرُ وَأَطِيبُ﴾ (کلام الاطياب للرحل محمد ص ۱۵۰) અલ્લાહ તઆલા કી ગ્રાત બ્હોત બળી ઔર પાકીઝ હય. દિન મેં સૌ મરતબા દેખેગા, તો સૌ મરતબા હજજે-મબરૂર કા સવાબ મિલેગા. કહીં ઉમરહ કરને જાને કી ઝરૂરત નહીં. ઘર બેઠે અલ્લાહ તઆલા ને યહ નેઅમત અતા ફર્માઈ હય. આપ ઘર બેઠે હજજે-મબરૂર કા સવાબ લે સકતે હંય.

બદનઝરી કે હરામ હોને કી એક મિસાલ સે વઝાહત

મૈં યેહ અર્ઝ કર રહા થા કે ઈન મુખ્તલિફ મનાઝિર કે અપને અસરાત હંય ઔર ઈન્હી અસરાત કી બુન્યાદ પર અલ્લાહ તઆલા ને હમ્મેં ઈન કો દેખને ઔર ન દેખને કે અહકામ દિયે હંય કે ફલાં ચીઝ આપ દેખ સકતે હંય, ફલા ચીઝ આપ નહીં દેખ સકતે. બીમાર આદમી જિસ કો હાર્ટ (Heart) કા હમલા હુઆ હો ઔર વોહ અસ્પતાલ મેં હો ઔર ઉસ કો મિલને કે લિયે જબ લોગ જાએંગે તો ડૉક્ટર પેહલે સે હિદાયત કર દેંગે કે દેખો ! કોઈ ઈન કે સામને આંસુ મત નિકાલયો, વનાં અગર તુમને ઈસ કે સામને આંખેં ડબડબાઈ તો ઉસ કે દિલ પર અસર હોગા, ફિર કહીં હમલા ન હો, દૂસરા અટેક (Attack) ન હો જાએ. ઔર એસા આદમી જિસ કે મુતઅદ્લિક યેહ ખતરા હો કે વહાં જા કર આહ-વાવેલા કરેગા તે ઉસ કો જાને હી નહીં દિયા જાતા કે ઉસ કે લિયે ખતરા હય, ઈસી તરહ જો ચીઝેં તુમહારે લિયે ઔર તુમહારે દીન ઔર ઈમાન કે લિયે ખતરા બન સકતી હંય, ઈન તમામ ચીઝેં સે મના કર દિયા હય. ના-મહરમ ઔર બે-રીશ લગકો કો દેખને સે ભી જો મના કિયા ગયા હય, ઉસ કી વજહ યહી હય.

મદ્દો કે લિયે સબ સે બળા ફિત્ના

આમ તૌર પર શૈતાન દુન્યા કે અંદર જો ફિત્ના ઔર ફસાદ ફેલાતા હય ઉસ કા બળા હથ્થાર આવારા ઔર બદકાર ઔરતેં હંય. શૈતાન ઉન કો અપને જાલ કે તૌર પર ઈસ્તેઅમાલ કરતા હય. બુખારી શરીફ કી રિવાયત હય, નબીએ

करीम (स.अ.व.) ने इर्माया (عمرى شريف) ﴿مَتَرَكْتُ بَعْدِي فِتْنَةً أَضُرُّ عَلَى الرِّجَالِ مِنَ النِّسَاءِ﴾ के भेरे बजह में ने मर्दों के हक में सब से जियादह नुकसानदेह किता औरतों से बढ कर नहीं छोणा. येह अक ऐसा किता हय के एस की वजह से अच्छे अच्छे लोग इंस जाते हय. एसि लिये हुजूर अकरम (स.अ.व.) अक भरतबज औरतों को नसीहत इर्मा रहे थे तो हुजूर ने इर्माया ﴿وَيَنْ أَذْهَبَ عَقْلَ الْخَاوِمِ مِنَ الْخَاوِمِ﴾ दीन और अकल के ऐअतिबार से नाकिस शप्सियत को समजदार और तजरबहकार आदमी की अकल उछ ले जानेवाली तुम से बजह कर में ने किसी को नहीं देणा. मर्द के मुकाबले में अकल के ऐअतिबार से कम, लेकिन बणे बणे दाना और तजरबहकारों की अकलों को उछ कर ले जाती हय.

बहर हाल ! एन किता से बयाने के लिये हमें शरीअत ने हुकम दिया हय के निगाहों को नीचा रण्णो. अल्लाह तआला ने येह आंख दी हय, लेकिन एस का मतलब येह नहीं हय के एस से हर चीज देप्ने रहिये, बल्के जिन चीजों को देप्ने से मना किया गया हय यअनी ना-महरम औरतें, एस से बचना याहिये. उजरत थानवी (रह.) इर्माते हय के बअज लोग युं समजते हय के उसीन येहरों को देप् लिया येह ऐसा हय जैसे उसीन एमारत देप् ली. लेकिन ऐसा नहीं हय. दोनो में इर्क हय.

तो किया हाल हो?

बअज रिवायतों में आता हय के नबीअे करीम (स.अ.व.) ने इर्माया ﴿مَنْ نَظَرَ إِلَى مُحَابِسٍ امْرَأَةٍ يُلْقِ الْآنُكَ فِي عَيْنِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾ जिस ने किसी औरत के हुसन को देप् तो कियामत के रोज एस की आंखों में पिछ्ला हुआ सीसा गला जायेगा. आज अक छोटा सा तिन्का या अक धूल का छोटा सा जर्ह हमारी आंख में जाता हय तो हम बेचैन हो जाते हय. या जरा सा पानी बला जाता हय

તો ઉસ કી વજહ સે કેસી હાલત હોતી હય और गरम पानी गिर जाये तो क्या
 हाल हो? और बदनजरी की सज़ा में नबीये करीम (स.अ.व.) ईर्माते हुंय़ કે
 पिघला हुआ सीसा डाला जायेगा (अल्लाह तआला हमारी डिफ़्ज़त करमाये).

ગુનાહોં સે બરને કા નુસ્ખા

ઈસ લિયે નિગાહોં કે ગલત ઈસ્તેઅમાલ પર જો વઈદેં આઈ હયં, ઉન કો યાદ કરલેના યાહિય, ઔર ઉસ કા ઈસ્તિહઝાર હોના યાહિયે. જરાઈમ કે ઉપર જો સઝાએં વારિદ હુઈ હયં, અગર ઉન કો આદમી સામને રખ્યે તો જરાઈમ સે રૂકના ઉસ કે લિયે આસાન હો જાતા હય.

ઝેહરીલા તીર

હટીસે પાક મેં આતા હય, નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફર્માયા ﴿النَّظَرُ سَهْمٌ مَسْمُومٌ مِنْ سِهَامِ إِبْلِيسَ مَنْ تَرَكَهَا مُخَافَتِي أَبْذَلْتُهٖ إِيمَانًا يَجِدُ حِلَاوَةً﴾^(૧) અલ્-નઝરુ સહેમ મસૂમ મિન્ સિહામ ઇબ્લીસ મન તરકહા મુખાફતી અબ્ડલ્ટુહી ઇમાના યજીદ હિલાવતે. ^(૨)

નિગાહ શૈતાન કે તીરોં મેં સે એહરીલા તીર હય. તીર હય ઔર વોહ ભી એહરીલા તીર હય. પેહલે ઝમાને મેં તીર ચલાયે જાતે થે તો પેહલે સે ઉસ કો એહેર મેં ખુબોયા જાતા થા. ઈસ લિયે કે એહેર મેં બુજાયા (ખુબાયા) હુઆ ન હો ઔર ખરાશ લગ ગઈ, તો વોહ ખરાશ ભી અચ્છી હો સકતી હય, લેકિન એહેર મેં બુજાએ હુએ તીર કી ખરાશ ભી અગર લગ જાએ તો વોહ જાન લેવા સાબિત હોતી હય. શૈતાન જિન તીરોં સે ઈન્સાનો કા શિકાર કરતા હય, ઉસ મેં સે આદમી કી અપની નિગાહોં ભી હંચ.

યહ એસા તીર હય જો ખુદ કો પેહલે ઝખ્મી કરતા હય.

અલ્લામા ઇબ્ને કથિમ (રહ.) ફર્માતે હંય: આદમી જબ ના-મહરમોં કો દેખ્તા હય તો ઉસ કી યેહ નિગાહ દૂસરે પર કોઈ અસર કરે, ઇસ સે પેહલે ખુદ ઉસી કે લિયે મુહલિક સાબિત હોતી હંય. યેહ એસા તીર હય જો દેખ્ને વાલે કો પેહલે લગતા હય. ઇસી લિયે નિગાહ કી હિફાઝત કા હમારે અકાબિર ને બજા

અહતિમામ ક્રિયા. નિગાહ કી હિફાઝત કે સિલસિલે મેં હમારે અકાબિર કિત્ના અહતિમામ કરતે થે, મેં અભી બત્લાતા હું. મેં યેહ અર્ઝ કર રહા થા કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ફર્માતે હંય, યેહ નિગાહ, શૈતાન કે તીરોં મેં સે એક ઝેહરીલા તીર હય.

કિત્ના બળા વઅદહ હય

ઔર ફિર આગે કિત્ના અઝીમ વઅદહ ક્રિયા ગયા. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને અલ્લાહ તઆલા કા ઈર્શાદ નકલ ક્રિયા, જો આદમી બદનઝરી કો મેરે ડર કી વજહ સે છોળ દેગા, યેહ સોચેગા કે મેરી ઈસ બદનઝરી કી વજહ સે અલ્લાહ તઆલા નારાઝ હો જાએંગે, તો અલ્લાહ તઆલા ફર્માતે હંય, મેં ઉસ કે ઈસ અમલ પર મુઆવઝે (બદલે) કે તૌર પર ઈમાન કી વોહ કેફિયત અતા કરૂંગા, જિસ કી મિઠાસ ઔર શીરીની વોહ અપ્ને દિલ કે અંદર મહસૂસ કરેગા.

ભાઈ ! યેહ શીરીની લેની હય તો ઈસ કે લિયે થોળા મુજાહદહ તો કરના પળેગા, મેહનત તો બદાશત કરની હી પળેગી. કિત્ના બળા વઅદહ હય ઔર ખોત બળા વઅદહ હય.

તાઅત કી લઝઝત સે મહરૂમ.

ઈસ સે હમ ઈસ્તિદલાલ કર સકતે હંય કે જો લોગ ઈસ બિમારી મેં મુબ્તલા હંય, વોહ ઈમાન કી મિઠાસ સે મહરૂમ હો જાતે હંય. ઈબાદત ઔર ઈતાઅત કી લઝઝત નસીબ નહીં હોતી. ઈસી લિયે બુઝુર્ગોં ને ફર્માયા હય કે જો આદમી બદનઝરી મેં મુબ્તલા હોતા હય, તો ઉસ બદનઝરી કી વજહ સે તાઅત કી લઝઝત સે મહરૂમ કર દિયા જાતા હય. દૂસરે ખોત ગુનાહ હંય, લેકિન ઉન ગુનાહોં પર એસી સખ્ત વઈદ નહીં આઈ.

હઝરત થાનવી (રહ) ફર્માતે હંય, લોગ ઈસ ગુનાહ કો એસા હલ્કા સમજ બૈઠે હંય કે કરને કે બાદ ઈસ કા એહસાસ ભી નહીં હોતા, ઔર ફિર દૂસરે ગુનાહ તો એસે હંય કે આદમી અગર બાર બાર કરે, કઈ મરતબહ કરે, તો દિલ ઉસ કી વજહ સે ઉચાટ હો જાતા હય. મસલન, શરાબ હય, દો બોતલ, તીન

બોતલ, ચાર બોતલ પીએગા, ઓર કિતની પીએગા? આબિર તો રૂકેગા?

ગુનાહ એક આગ હય

ઈસી તરહ જિના કા ઈરતિકાબ હય, તો જિના કબ તક કરેગા? જબ તક ઉસ કી કુવ્વત સાથ દેગી. આબિરકાર ઉસ્કી ટાંગેં ઢીલી હો જાએગી. હર ગુનાહ ઈસી તરહ હય કે એક હદ પર ઉસ કી ઈન્તિહા હો જાતી હય. લેકિન બદનઝરી એસા ગુનાહ હય જિસ કી કોઈ ઈન્તિહા નહીં, મુસલ્સલ ચલ રહી હય. એક ઘંટા તો એક ઘંટા, દો ઘંટે તો દો ઘંટે તક બેઠે હુએ હંય ઓર ગુઝરને વાલી ઔરતોં પર નઝર પળ રહી હય ઓર અપને ઝઅમ (ખ્યાલ) મેં લુલ્ફ ઓર લઝઝત ઉઘ રહે હંય. લેકિન યાદ રખો ! યેહ લઝઝત નહીં હય, યેહ આગ હય, આગ. યેહ આગ આદમી કો સતાતી હય, યેહ મનાઝિર જો અંદર મહફૂઝ હો ગયે હંય, વહી ફિર યાદ આતે હંય, નમાઝ કે લિયે જબ ખળે હોતે હંય યા દૂસરે કામ મેં લગે હોતે હંય, તો સારી ચીઝેં સામને આતી હંય ઓર આદમી કો પરેશાન કરતી હંય.

બેચૈની સે બરને કા સસ્તા સોદા

ઈસી લિયે હઝરત અકદસ થાનવી (રહ.) સે કિસી ને પૂછા: બદનઝરી કે લિયે આંખેં બહોત કોશિશ કરતી હંય, જબ કોઈ ઔરત સામને સે ગુઝર રહી હોતી હય તો દિલ યું કેહતા હય કે દેખ લો, કહીં એસા ન હો કે બગૈર દેખે વોહ ગુઝર જાએ ઓર પતા નહીં કેસી હસીન હોગી? ઝરા એક નઝર દેખ લેં તાકે અફસોસ ન રેહ જાએ ઓર દેખે બગૈર દિલ માન્તા હી નહીં હય. દિલ મેં એક તરહ કી બેચૈની પૈદા હોતી હય. હઝરત ને પૂછા: યેહ બેચૈની જો પૈદા હોતી હય વોહ કિત્ની દેર કે લિયે? કહા: થોડી દેર કે લિયે, તીન ચાર મિનિટ રેહતી હય, વોહ ઔરત ગુઝર ગઈ ઓર બેચૈની ખત્મ હો ગઈ. ફિર હઝરત ને પૂછા: અચ્છા! અગર દેખ લિયા ઓર દેખને કે બાદ ઉસ કી તસ્વીર દિલ કી મેમરી (Memory) મેં ઉતર ગઈ તો ઈસ કે બાદ ઉસ કા ખ્યાલ બાર બાર આતા હય, વોહ કિત્તા રેહતા હય? ઉસ ને કહા: તીન ચાર દિન તક તો વોહ જાતા હી નહીં હય. ઈસ પર હઝરત ને

ફર્માયા, અગર તીન ચાર દિન કી બેચેની કે બદલે મેં તીન ચાર મિનિટ કી બેચેની બર્દાશત કર લી જાએ, તો યેહ સોદા સસ્તા હય.

સાલિકીન કો ખાસ હિદાયત.

બહર હાલ ! ઈસ કી તરફ ખાસ તવજજુહ કરને કી ઝરૂરત હય. બખ્ષા ખતરનાક ગુનાહ હય. મેં ને પેહલે બત્લાયા થા કે હઝરત શૈખ (રહ.) ને અપની “આપખીતી” મેં લિખ્યા હય કે જો ઝાકિરીન હંય, ખાસ કર રાહે-સુલૂક મે લગે હુએ હંય, વોહ અલ્લાહ કે ઝિક્ર કા સિલસિલા થુર કરતે હંય તો તબિઅત મેં એક લઝઝત ઓર જોશ કી કેફિયત પેદા હોતી હય, લેકિન બદનઝરી મેં મુખ્તલા હોતે હંય, તો વોહ સબ ખત્મ હો જાતી હે.

નિસ્ખત કી તઅરીફ ઓર એક મિસાલ સે ઉસ કી વઝાહત.

બુઝુર્ગો ને લિખ્યા હય કે નિસ્ખત બહોત રિયાઝતેં ઓર મુજાહદે કરને કે બાદ હાસિલ હોતી હય. ‘નિસ્ખત’ યેહ સૂફિયહ કી એક ઈસ્તિલાહ હય, યઅની આદમી કો અલ્લાહ તઆલા કે સાથ એક ખાસ તઅલ્લુક પેદા હોજાએ. જિસ કી વજહ સે હર લમ્હે અલ્લાહ કી યાદ હો, ઓર ઉસ કે દિલ મેં અલ્લાહ તઆલા કા તસવ્વુર હો ઓર અલ્લાહ કી ઈતાઅત ઓર ફરમાંબરદારી કા એહતિમામ હો, ઈસ કો નિસ્ખત કેહતે હંય. હઝરત થાનવી (રહ.) ને ઈસ કો એક મિસાલ સે સમજાયા હય. જૈસે દેહાતોં મેં ઓરતોં કો દેખા હોગા કે કુંવે કે ઉપર દો દો, તીન તીન, ચાર ચાર ઓર જમાઅત કી શકલ મેં સર કે ઉપર ઘળે ઓર બરતન લેકર પાની ભરને જાતી હંય ઓર આપસ મેં બાતેં ભી કર રહી હોતી હંય, હંસી મઝાક ભી કર રહી હોતી હંય, લેકિન ઉન કા ધ્યાન એક મિનિટ કે લિયે ભી અખે બરતન સે નહીં હટતા. યા જૈસે કોઈ ડ્રાઈવિંગ કર રહા હો તો ડ્રાઈવિંગ કરને વાલા બાતેં ભી કરતા હય, હંસી મઝાક ભી કરતા હય, લેકિન ઉસ કા ધ્યાન ડ્રાઈવિંગ સે ચૂકતા નહીં હય.

હાસિલ શુદ્ધ નિસ્ખત કે ખત્મ હોને કા એક સબબ

બહાર હાલ ! બુદ્ધિગૌં ને લિખ્યા હય કે રિયાઝતૌં ઔર મુજાહદૌ કરને કે બાદ આદમી કા અલ્લાહ તઆલા કે સાથ એક ખાસ તઅલ્લુક પૈદા હોજાતા હય, ઈસી કો નિસ્બત સૌ તઅબીર કિયા જાતા હય. ઔર રિયાઝતો-મુજાહદૌ ઈસી લિયે કરવાએ જાતૌ હંય કે નિસ્બત પૈદા હોજાએ. જૈસૌ કહા જાતા હય કે યેહ સાહિબે-નિસ્બત બુદ્ધિગૌં હંય. યઅની ઈન કો અલ્લાહ તઆલા કે સાથ એક ખાસ તઅલ્લુક પૈદા હો ચુકા હય, તો રિયાઝત ઔર મુજાહદહ કે નતીજૌ મૌં જો નિસ્બત હાસિલ હોતી હય, વોહ નિસ્બત જિન ચીઝૌં સૌ ખત્મ હોજાતી હંય, ઉસ કે જો અસ્ખાબ હંય, ઉસ મૌં એક બળા સબબ બદનિગાહી ભી હય. હાસિલ શુદહ નિસ્બત ભી બદનિગાહી સૌ ખત્મ હોજાતી હય. ઈસી લિયે રાહે સુલૂક કી જો રૂકાવટૌં ઔર મવાનેઅ હંય, ઉન મૌં એક બળા માનેઅ ‘બદનિગાહી’ હય. ઈસી તરહ હરામ લુકમા ઔર ગલત સોહબતૌં ભી હંય.

બદનિગાહી સે દોનો પર લઅનત હોતી હય

બહર હાલ ! યેહ બદનિગાહી બળી ખતરનાક ચીજ હય. ઈસ કે બળે નુકસાનાત હંય ઔર અલ્લાહ તઆલા કી લઅનત લાનેવાલી હય. હદીસે પાક મેં આતા હય નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ફરમાતે હંય **لَعَنَ اللَّهُ السَّاطِرَ وَالْمَنْظُورَ إِلَيْهِ** (رواه البخاري في شعب الايمان، مكتبة م. ١٤٠) જો ના-મહરમ કો ગલત ઔર નાજાઈઝ નિગાહ સે દેખ્તા હય, તો ઈસ પર ઔર જિસ કો દેખ્તા જા રહા હય ઈસ પર ભી, દોનો પર અલ્લાહ તઆલા કી લઅનત હોતી હય. અબ યેહ સવાલ પૈદા હો સકતા હય કે દેખ્નેવાલે કે ઉપર તો લઅનત સમજ મેં આનેવાલી બાત હય, લેકિન જિસ કો દેખ્તા ગયા ઈસ પર લઅનત આખિર કિયું કી ગઈ? તો ઈસ કે મુતઅલ્લિક ઉલમા ને ઈસ હદીસ કી તશરીહ કરતે હુએ લિખ્ખા હય કે જિસ કો દેખ્તા ગયા હય, ઈસને ભી ઈસ બાત કા એહતિમામ કિયા થા ઔર અપ્ને આપ કો સંવાર થા ઔર એબો-ઝીનત ઈખ્તિયાર કી થી, તાકે લોગ મુજે દેખે. મર્દ જબ લિબાસ પહેન્તા હય

तो उस के दिल में ये बयाल आता है के औरतें मुझे देखें और पसंद करें, और औरतें जब जेबो-जीनत करती हैं तो वो बूँतें सौंती हैं के मर्द हमें देखें और पसंद करें. गोया अपने आप को इस लिये जब पेश किया था तो अहिर है के उस के दिल में भी गुनाह है, इसलिये उस पर भी लअनत हुई.

लअनत कित्नी बतरनाक चीज है

अल्लाह की लअनत कित्नी बतरनाक चीज है? इस का तो बुरहान भी मुसीबत बनता है. एक मरतबे नबीअे करीम (स.अ.व.) एक सफर से वापस तशरीफ ला रहे थे, एक आदमी ने अपने ठीट पर किसी वजह से लअनत भेजी, सिर्फ उस की ज़मान से लअनत का लफ्ज़ निकला, तो बुरहान (स.अ.व.) ने हुकम दिया के उस ठीट को काँले से अलग कर दो. लअनत वाली चीज हमारे साथ नहीं चालिये. (मुस्लिम. हदीस नं. २५८५) अल्लाह की लअनत से बचने का कित्ना अहतिमाम इर्माया.

ईन्सान को धोका दे सकते हो लेकिन

बहरहाल ! ये बदनिगाही बना बतरनाक गुनाह है. इस सिलसिले में दूसरी हदीसें आ रही हैं. मैं ये अर्ज कर रहा था के कुआने पाक की इस आयतमें अल्लाह तआला ने हमें मुतनब्बेह कर दिया है के अपनी निगाहों के मुतअद्विक ये याद रखो के अल्लाह तआला के यहां इस के मुतअद्विक सवाल होगा. अब कोई आदमी सोंचे के सवाल तो तब हो, जब उसे पता चले. जैसा के बाप की तरफ से बच्चे को सवाल तो उस वक़्त हो जब बाप को पता चले के इसने गणबण की है, तब ही तो बाप गिरिफ्त और मुवाबज़ा (पकण) करेगा. अगर पता ही न चले तो फिर पकण कैसे करेगा. इसी लिये आगे आयत लाओ ﴿يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ﴾ (المؤمن: १०) आंखों की भयानत को वो बजाना है, आंखों की भयानत ये है के सब बैठे हों हैं, अजनबी औरत आई तो ऐसा चुपके से देख लिया के सब को धोका दे दिया. 'भांया' मार दिया.

ખાંચા માર કર તુમ ઈન્સાનો કો ઘોકા દે સકતે હો, લેકિન અલ્લાહ તઆલા કો ઘોકા નહીં દિયા જા સકતા. વોહ તો “عالم الغيب والشهادة” હય.

ક્રિયા ઉસે માઅલૂમ નહીં કે અલ્લાહ તઆલા દેખ રહા હય?

ઈસ લિયે મેં ને અર્ઝ ક્રિયા થા કે બદનિગાહી સે બચ્ને કી તદબીર ભી અલ્લાહ તઆલા ને કુઆનેપાક મે બત્લાઈ હય. ઔર વોહ યેહ હય કે ઈસ તસવ્વુર કો તાઝા કરલો કે અલ્લાહ તઆલા દેખ રહે હંય. દેખિયે ! બુઝુર્ગોં ને કહા હય કે અગર આપ બેઠે હુએ હંય ઔર વહાં સે કોઈ હસીન ઔરત ગુઝર રહી હય, લેકિન આપ કે અબ્બા મૌજૂદ હંય જો આપ કો ટિકટિકી લગાએ હુએ દેખ રહે હંય, તો વહાં સે કિત્તી હી હસીન ઔરત ગુઝર જાએ આપ ઉસ કો નહીં દેખેંગે, ઈસ લિયે કે અબ્બા દેખ રહે હંય, અબ્બા કે દેખ્ને હુએ આપ બદનિગાહી સે બચેંગે. ઈસી તરહ ઉસ્તાદ મૌજૂદ હંય વોહ આપ કો દેખ રહે હંય, ઔર આપ કી નિગરાની કર રહે હંય, આપ ઉન કી નિગાહોં કે સામને હંય ઔર વહાં સે કેસી હી હસીન ઔરત ગુઝર જાએ, ઉસ્તાદ કે મૌજૂદ હોને કે ખયાલ કરતે હુએ આપ નિગાહોં નહીં ઉઘર્એંગે. અગરચે જી બહોત ચાહ રહા હય, લેકિન યું સોચેંગે કે યેહ મેરે મુતઅલ્લિક ક્રિયા ગુમાન કરેંગે? યેહ દેખ લેંગે ઔર ઉન કો પતા ચલ જાએગા. ઐસે હી અગર પીર ઔર શેખ દેખ રહે હંય તો પીર ઔર શેખ કે મૌજૂદ હોને કે ખયાલ સે મુરીદ બદનિગાહી નહીં કરેગા. યેહ તો બજોં કી બાત થી. લેકિન અગર છોટે મૌજૂદ હોં જૈસે શાગિર્દ ઉસ્તાદ કો દેખ રહે હંય, યા પીર કો મુરીદ દેખ રહે હંય, યા બાપ કો બેટે દેખ રહે હંય, તો બાપ નહીં દેખેગા ઔર શર્માએગા કે બેટા મેરે મુતઅલ્લિક ક્રિયા સોચેગા? કે મેરા બાપ ઉમર કી ઈસ મંઝિલ પર પહોંચ કર ભી ઐસી હરકતેં કરતા હય. તો દેખિયે! આદમી ઈન લોગોં સે શર્મ મહસૂસ કરતા હય, ઔર અપ્ને આપ કો બચાતા હય. હાલાંકે બુઝુર્ગોં ને લિખ્ખા હય કે અગર ઉંહોં ને દેખ લિયા તો ઉન કે દેખ્ને કી વજહ સે ક્રિયા હોગા? ક્રિયા ઉન કે હાથોં મેં હમારી દુન્યા ઔર આખિરત કા કોઈ ઈખ્તિયાર હય? હમારી ઉમર ઉન કે હાથ મેં હય? બસ ઈત્ના હય કે હમ કો બુરા સમજેંગે. ઈસ કે સિવા ઔર કોઈ નુકસાન

નહીં કરેંગે, ન તો હમારી તખ્તાહ (પગાર) કાટ લેંગે ઔર ન હમારી રોઝી ઘટાએંગે, હમારા કોઈ મુઆમલા ઉન કે ઈખ્તિયાર મેં નહીં. ઈસ કે બાવજૂદ આદમી ઈન લોગોં કી મૌજૂદગી મેં અપ્ને આપ કો ગુનાહોં સે બચાતા હય, ઔર જબ ગુનાહ કા ઈસદા કરતા હય તો વોહ તમામ દરવાઝે, જહાં સે કોઈ ઉસે દેખ સકતા હો, બંદ કર દેતા હય. બલ્કે છોટા બચ્ચા ભી વહાં મૌજૂદ હો, તખ ભી વોહ ગુનાહ નહીં કરતા હય. કિયુકે વોહ દેખ રહા હય. હાલાંકે હમારા તો ﴿أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى﴾ (અલ્લાહ તઆલા દેખ રહે હંય. : (અલ્લાહ) કિયા ઉસે મઅલૂમ નહીં કે અલ્લાહ તઆલા દેખ રહા હય. બુઝુર્ગોં ને બાકાઈદા ઈસ કા મુરાકબા કિયા હય. મુરાકબા યઅની હર વકત આદમી યેહ સોચે કે મેં અલ્લાહ તઆલા કી નિગાહોં મેં હું. આજકલ જગહ જગહ બોર્ડ લગાએ જા રહે હંય કે અલ્લાહ તઆલા મુજે દેખ રહા હય. મેં અલ્લાહ તઆલા કિ નિગાહોં મેં હું. યેહ કિયું? તાકે યેહ તસવ્વુર હમારે દિલો-દિમાગ પર તારી હો જાએ ઔર જમ જાએ ઔર હર વકત યેહ ખયાલ રહે કે અલ્લાહ તઆલા દેખ રહે હંય.

એક ઉમ્દા મિસાલ

ઈસ બાત કો એક મિસાલ સે સમજયે કે અગર હમેં યેહ મઅલૂમ હય કે યહાં મસ્જિદ મેં હમ અકેલે હંય, કોઈ ભી મૌજૂદ નહીં હય. લેકિન યહાં કેમેરે લગે હુએ હંય ઔર જહાં ઈન કેમેરોં કી સ્ક્રીન હય વહાં લોગ બેઠે હુએ હમારી નિગરાની કર રહે હંય. ઈસ દરમિયાન મેં કોઈ અજનબી ઔરત આજાએ, તો યહાં મસ્જિદ મેં કિસી કે મૌજૂદ ના હોને કે બાવજૂદ હમ અપ્ને આપકો બચાએંગે, કિયુકે હમારી વૉચ ઔર નિગરાની હો રહી હય. તો ઈસી તરહ ઈસ આયત મેં અલ્લાહ તઆલા ને બદનિગાહી સે બચે કી તદબીર બત્લાઈ હય. ﴿يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ﴾ (અલ્લાહ તઆલા નિગાહોં ઔર આંખોં કી ખ્યાનત કો જાન્તા હય ઔર જિસ વકત આપ કિસી કો દેખ રહે હોતે

હંય તો આપ કે દિલ મેં કિયા કિયા ખયાલાત આતે હંય ઓર આપ કિયા કિયા સોચ રહે હોતે હંય, અલ્લાહ તઆલા ઉસ કો ભી જાન્તા હય. જબ અલ્લાહ તઆલા જાન્તા હય તો હમ સે ઉસ્કા મુહાસબહ(પુછ પરછ) ભી કરેગા ઓર ઉસ કી સઝ ભી દેગા.

તેરા રબ ઘાત મેં હય

ઈસી લિયે એક આયત મેં ફરમાયા (ان رَّبِّكَ بِالْمَرْصَادِ) :
અલ્લાહ તઆલા તો હર ચીઝ કો જાન્તે હંય. લેકિન જૈસા કે મેં ને કહા કે ઈન્સાનોં કો હમ ઉસી વકત ધોકા દેતે હંય જબ ઉસ કી તવજજુહ હમારી તરફ ના હો, ઉધર ઉધર દેખ રહે હોં તો હમ ખાંચા માર દેતે હંય, લેકિન અગર કોઈ હમેં ટિકટિકી બાંધે હુએ દેખ રહા હય તો હમ ભી સોચેંગે કે યેહ બરાબર હમારી તરફ ધ્યાન લગાએ હુએ હય, અભી મૌકા નહીં હય, ઝરા ઈસ કો ગફલત મેં પળને દો. ઈસ આયત મેં અલ્લાહ તઆલા ફર્માતે હંય (ان رَّبِّكَ بِالْمَرْصَادِ) :
શિકારી જિસ વકત શિકાર કરતા હય ઓર જબ શિકાર કી તરફ બંદૂક તાકતા હય ઓર નિશાના લેતા હય તો બંદૂક કી ગોલી છોળને સે કુછ પેહલે ઉસ કી તરફ જો નિગાહ હોતી હય, ઉસ કો 'મિરસાદ' કેહતે હંય. ઉસ વકત કેસી નઝર ઉસ કી તરફ હોતી હય, સારી ચીઝોં સે બેહિસો-બેહરકત હોકર, સારી ચીઝોં સે કટકર, સબ ચિઝોં સે તવજજુહ હટાકર ઉસ કી તરફ પૂરા ધ્યાન હોતા હય, લિહાઝા ઈસ આયત કા તરજમહ હુઆ કે તેરા રબ ઘાત મેં હય. વૈસે ભી અલ્લાહ તઆલા તો જાન્તે હંય લેકિન અલ્લાહ તઆલા હમારી ઘાત મેં હંય, હમારી તરફ પૂરે તૌર પર ધ્યાન દિયે હુએ હંય અગર યેહ તસવ્વુર હમારે દિલો-દિમાગ મેં જમ જાએ, તો ફિર કિયા હમ બદનિગાહી કરેંગે? યહી વોહ ચીઝ થી, જિસ ને હમારે અકાબિર ઓર અસ્લાફ કો ઈન ચીઝોં કે મુઆમલે મેં ઈત્ના મોહતાત બનાયા થા કે આજ હમ ઉસ કા તસવ્વુર ભી નહીં કર સકતે.

હઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કા અમલ

ખુદ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ઈન અહકામ પર અમલ કેસે કરતે થે? અલ્લામા યાફઈ (રહ.)ને એક રિવાયત નકલ કી હય કે જબ કબીલએ અબ્દુલકેસ (યેહ બહરન કા એક કબીલા થા)કા વફદ નબીએ કરીમ(સ.અ.વ.)કી ખિદમત મેં હાઝિર હુઆ થા તો ઉસ મેં એક બે-રીશ લળકા થા, નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ઉસ કો અપને પીછે બેઠને કા હુકમ દિયા (કરકુલ પના ૨/૨૩૧) હાલાંકે હઝૂર (સ.અ.વ.) તો મઅસૂમ ઓર પાક થે, લેકિન અપની ઉમ્મત કો સબક દેના ચાહતે થે. આપ (સ.અ.વ.)ને ફર્માયા. હઝરત દાઉદ (અલા નબિયિના વઅલચિરસલાતુ વસ્સલામ) કી કૌમ ઈસ ફિલ્ને મેં મુબતલા હોગઈ. (અત્તરગીબ વત્તરહીબ લિલ્યાફઈ)

ઈમામ અહમદ બિન હંબલ (રહ.) કા વાકિઅહ

ઈમામ અહમદ બિન હંબલ (રહ.) કે પાસ એક અમરદ આયા. અમરદ કી તઅરીફ યેહ હય કે મૂંછ કે કુછ દોરે તો ફૂટ ચુકે હોં, લેકિન દાઢી અભી ના આઈ હો. જો બહોત છોટા બચ્ચા હો, ઉસે અમરદ મેં શામિલ નહીં કિયા, બલકે એસા લળકા કે જિસ કી તરફ ઓરતેં ભી રખત રખતી હંય, મર્દ ભી રખત રખતે હોં, દોનો કે લિયે ફિલ્ના હો, ઈસ કો અમરદ સે તઅબીર કિયા ગયા હય. તો બહર હાલ ! એક આદમી અપને સાથ બે-રીશ લળકે કો લેકર ઈમામ અહમદ બિન હંબલ (રહ) કી ખિદમત મેં હાઝિર હુઆ. ઈમામ સાહબ ને કહા: આઈદા ઈસ કો મત લાના. લોગોં ને અર્ઝ કિયા. હઝરત! આપ ઈસ કી ઈત્ની તાકીદ કિયું ફર્મા રહે હંય? ફર્માયા, મેરે બર્જુગોં ને ઓર મેરે અકાબિર ને મુજે યેહ તાકીદ કી હય કે કભી બે-રીશ કો અપને પાસ ના આને દેના, ઈસ સે અપને આપ કો બચાના.

હઝરત સુફ્યાન સૌરી (રહ.) કા વાકિઅહ

હઝરત સુફ્યાન સૌરી (રહ.) બહોત બળે મુહદિદસ ઓર ફકીહ થે. એક મરતબહ હમ્મામ તશરીફ લે ગયે. હમ્મામ કે માલિક ને પાની પહોંચાને કી

ખિદમત કે લિયે કિસી બે-રીશ કો ભેજ દિયા. તો ઉન્હોં ને કહા. જલ્દી સે ઈસ કો યહાં સે નિકાલો, મેં દેખ રહા હું કે એક ઔરત કે સાથ તો એક શૈતાન હોતા હય, ઈસ કે સાથ તો બારહ તેરહ શૈતાન લગે હુએ હંયં.

હસન બિન ઝકવાન બહોત બળે બુઝુર્ગોં મેં ગુઝરે હંયં. વોહ ફર્માતે હંયં કે 'યેહ બે-રીશ લળકોં કી શકલોં ઔર સુરતોં મેં એસી કશિશ હોતી હય જૈસી કંવારી લળકિયોં કે ચેહરોં મેં હોતી હય. બલ્કે ઉન કે મુકાબ્લે મેં ઝિયાદહ હી હોતી હય. ઈસ સે અપ્ને આપ કો બચાના હય.

ઈમામ મૂસિલી (રહ.) ફર્માતે હંયં કે એસે ચાલીસ બુઝુર્ગોં કો, જો કુતુબ ઔર અબ્દાલ કે દર્જે પર થે. મેં ને દેખા કે વોહ ઈસ સે બહોત બઝે કી તાકીદ કરતે થે. તો બહરહાલ ! અપ્ને આપ કો બદનિગાહી સે બચાને કા બહોત એહતિમામ હોના ચાહિયે.

આંખોં સે ઝિના ટપક રહા હોતા હય

હઝરત શૈખ (રહ.) ફર્માતે હંયં કે આદમી ગુનાહ કરતા હય તો અલ્લાહ કે બઅઝ બદે એસે હોતે હંયં કે અલ્લાહ તઆલ ઉન કે સામને ઉસ કો ખોલ દેતે હંયં. લેકિન એસે બદે જિન કે સામને અલ્લાહ કે બંદો કે ગુનાહ આતે હંયં, અલ્લાહ તઆલા ઉન કા ઝર્ફ ભી બળા વસીઅ બનાતે હય. ઉન કે અંદર અલ્લાહ કી શાને સત્તારી કી જહલક આતી હય. વોહ બંદો કી ઉન બુરાઈયોં કો લોગોં કે સામને ઝાહિર નહીં કિયા કરતે.

હઝરત ઉસ્માન(રહી.) કી મજલિસ મેં એક આદમી હાઝિર હુઆ જો બદનઝરી કર કે આયા થા. હઝરત ઉસ્માન (રહી.)ને ચેહરા દેખ કર પહેચાન લિયા, લોગોં કો પતા ભી ન ચલા, ઔર તંબીહ ઈસ અંદાઝસે ફરમાઈ: કયા હાલ હય લોગોં કા? કે વહ મજલિસ મેં એસી હાલત મેં આતે હંયં કે ઉન કી આંખોં સે ઝિના ટપક રહા હોતા હય.

आला उजरत रायपूरी (२६) का वाकिअह

हमारे उजरत मुक्ती साहब (२६.) ने उजरत रायपूरी (२६.) का वाकिअह सुनाया था. उजरत शैब (२६.) ने मुक्ती साहब ही के उवाले से आप भीती में नकल किया हय के अक मरतअह बणे उजरत शाह अब्दुरहीम साहब रायपूरी (२६.) जुजू कर्मा रहे थे, दो आदमी आये, अक तो उन का मुरीद था, दूसरा उस के साथ आया था. उस मुरीद को टेप करके कर्माया. तुम्हारा तो कुछ बिगणा नहीं सुस्ती युस्ती आदमी के साथ लगी हुई हय, और दूसरे के मुतअद्विक कर्माया, अक रोग इस के दिल के अंदर हय ओर अक आंभ के अंदर. मुरीद मअमूलात की आदाईगी में कोताही कर रहा था, इस लिये इस को येह कर्माया और दूसरा बदनिगाही का शिकार था और अकीदह ली बिगणा हुआ था इस लिये उस से युं कछा.

और उस पर निगाह पण जाये

हमारे जुजुर्ग अपने आप को बदनिगाही से बचाने का ज्जोत अहतिमाम करते हंय. उजरत थानवी (२६.) कर्माते हंय, जब दो गाडियों का मेल (Crossing) होता हय, मस्लन अक गाडी बम्भई जानेवाली और दूसरी गाडी अहमदाबाद जाने वाली दोनो अक अक प्लेटफार्म पर जणी हंय, तो उजरत कर्माते हंय के अगर में बिजकी में बैठा हुआ होता हुं तो सामने जणी हुई दूसरी गाडी पर नजर नहीं करता, इस लिये के हो सकता हय दूसरी गाडी की बिजकी पर कोई औरत बैठी हुई हो और वोह येह समज कर के मुजे कोई टेप नहीं रहा हय, अपना येहरा जुला हुआ रणे और उस पर नजर पण जाये. जिस तरह इस जमाने में औरतों की येह बेइयाई और रास्तों के उपर इन का बेपर्हस चलना, आवारहगई करना आम हो चुका हय, उस जमाने में इस तरह जुले येहरे के साथ उन के निकलने का सवाल ही पैदा नहीं होता था. उस जमाने में औरतें बाहर निकलती ही नहीं थीं.

ઔરત છુપાને કી ચીઝ હય.

હઝરત થાનવી (રહ.) કે વઅઝ મેં લિખ્ખા હય કે બઅઝ લોગ અપની લજકિયોં સે એસા પર્દહ કરવાતે થે કે ઉન કે પળોસિયોં તક કો પતા નહીં હોતા થા કે ઈસ ઘર મેં લજકી હય. જબ શાદી હોતી થી તો મહલ્લે વાલે કેહતે થે: અચ્છા! ઈસ કે ઘર લજકી થી! યઅની ઈસ લજકી કે વુજૂદ તક કા પતા નહીં ચલ્તા થા, ઈત્ના ઈસ કો છુપાકર પર્દે કે એહતિમામ કે સાથ રખ્ખા જાતા થા ઔર આજકલ બકૌલ હઝરત કારી સિદ્દિક સાહબ (રહ.) યેહ હાલ હય કે સુબ્હ સે લજકી ઘર સે ગાઈબ હય, શામ કો વાપસ આતી હય, લેકિન ઘર વાલોં કો કુછ પતા નહીં કે કહાં ગઈ થી ઔર કિયું ગઈ થી? લેકિન અગર ઘર કી મુર્ગી થોળી દેર કે લિયે ઈધર ઉધર હો ગઈ તો સારે ઘરવાલે, બળે ભી, મર્દ ભી ઔરતેં ભી ઈસ કો તલાશ કરને કે લિયે નિકલેંગે, કે મુર્ગી ગાઈબ હય, મુર્ગી ગાઈબ હય. દેખો! કહાં હય? (યેહ જુમ્લા હઝરત કા નકલ કર રહા હું, અપની તરફ સે નહીં કેહ રહા) તો યેહ મિઝાજ બન ચુકા હય. ઈસ ઝમાને મેં કોઈ એહતિમામ નહીં ઔર હમારે બુઝુર્ગોં કે યહાં ઈત્ના ઝિયાદહ એહતિમામ થા.

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે અંદર શર્મ એસી થી.

હદીસે પાક મેં હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કી શર્મો-હયા કો બત્લાયા ગયા કે હુઝૂર કે અંદર શર્મ એસી થી જૈસે કે કંવારી લજકી અપને ઘર કે અંદર કી કોથળી મેં બેઠી હુઈ હો ઔર ઈસ પર શર્મ ગાલિબ હો. (અરશમાઈલુલ મુહમ્મદીયહ, શમાઈલુત તિરમિઝી સ.૨૪) ઈસ હદીસ કી શરહ કરને વાલોં ને લિખ્ખા હય કે આમ તૌર પર કંવારી બચ્ચિયોં કો ઘર કે અગ્લે હિસ્સે મેં ભી નહીં બલ્કે અંદર કે છોટે કમરે મેં રખતે હંય. જૈસે તિજોરી હોતી હય ઔર તિજોરી મેં ચોર ખાના હોતા હય. તો ઘર ઔર ઘર કે અંદર ભી છોટા હુજરા (રૂમ) ઈસ કે અંદર રખ્ખા જાતા હય. ઈત્ના એહતિમામ હોતા થા ઔર આજ યેહ બાત નહીં રહી. આજતો અપને સાથ હી લેકર નિકલતે હંય, વોહ બે પર્દહ હોતી હય ઔર ઈસ કે માં-બાપ દેખ રહે હોતે

હંય, લેકિન ઈસ પર ઉન કો કોઈ ગૈરત ભી નહીં આતી.

હમારી ગૈરત કહાં ચલી ગઈ.

અલ્લામહ ઈબ્નુલ્લાજ માલિકી ને 'અલ-મદખલ' મેં અપને ઝમાને કી મિસરી ઔરતોં કા હાલ લિખ્ખા હય, હાલાંકે વોહ તો આજસે પાંચ છે સદી પેહલે કે હંય, લેકિન એસા મઅલૂમ હોતા હય જેસે હમારે ઝમાને કી ઔરતોં હી કા હાલ લિખ્ખા હય, અજીબ ખાત હય. લિખ્ખા હય કે વોહ અજનબિયોં કે સાથ દુકાનો પર ખરીદી કરને કે લિયે જાતી હંય, દુકાનદાર સે ખાતેં કરતી હંય ઔર વોહ ચલ્તી હંય તો અપની લચક દિખ્લા કર ઔર મટકા કર ચલ્તી હંય ઔર ઈન કે ઘરવાલે શૌહર, માં-બાપ ઈન કો દેખ રહે હોતે હંય, તબ ભી ઉન્હેં કોઈ ગૈરત નહીં આતી.

હર આદમી કે લિયે જિના કા હિસ્સહ લિખ દિયા ગયા.

બહરહાલ ! અર્જ કરને કા મકસદ યેહ હય કે યેહ ચીજેં બળી એહતિયાત કી હંય. આજ કા માહોલ યેહ હય કે આદમી કે લિયે બચ્ના મુશ્કિલ હો ગયા હય. હદીસે પાક મેં આતા હય કે અલ્લાહ તઆલા ને આદમી કે લિયે જિના કા હિસ્સા લિખ દિયા કે લામહાલા ઈસ મેં મુબતલા હોગા. આંખોં કા જિના નામહરમ કો દેખ્ના હય. ઈસ કી તશરીહ મેં મૌલાના સલ્માન સાહબ મન્સૂરપૂરી (ઝીદ મજદુહ) ને જો લિખ્ખા, મુજે તો બહોત પસંદ આયા કે હર આદમી કી જિંદગી મેં એસે મવાકેઅ આતે હંય કે ઉસ મેં હો સકતા હય કે આંખ કી બે-એહતિયાતી હો જાએ. કાન કી બે-એહતિયાતી હો જાએ, ઝબાન કી બે-એહતિયાતી હો જાએ ઔર ઉસ મેં મુબતલા હો જાએ. બઅઝ એસે ભી હોતે હંય કે જિન કે મુતઅદ્દિલક કહા જાતા હય કે વોહ કેસે જિના મેં મુબતલા હોંગે, લેકિન હર આદમી કી જિંદગી મેં એસે મવાકેઅ આતે હંય, હો સકતા હય કે ઉસ મેં મુબતલા હો જાએ, મસ્લન આજ કા જો માહોલ હય ઉસ મેં આંખ કી બે-એહતિયાતી સે કૌન બચ સકતા હય? આપ ચૌરાહોં પર દેખિયે, મહલ્લે મેં દેખિયે, બાઝાર મેં દેખિયે, ઘરોં કે અંદર, ઓટો કે ઉપર દેખિયે, ઔર કમાલ તો યેહ હય કે ઘર કી દીવારોં કે ઉપર

ઔર ઘર કે અંદર જો અખ્બાર આતે હંય, ઉસ પર દેખિયે, ઔર અગર કોઈ અખ્બાર ન પળહે તો ઈસ્તેઅમાલ કી ચીઝ પર દેખિયે, મસલન આપ સુરમેં કી છોટી બોતલ લે આએંગે, ઉસ પર ઔરત કી તસ્વીર બની હુઈ હય, ઉસ પર નિગાહ પળેગી, ના-મહરમ કી તસ્વીર કો દેખ્ના ભી એસા હી ગુનાહ હય જેસા ઝિંદહ ઔરત કો દેખ્ના. આદમી કિત્ના બચેગા? ફિર ભી અલ્લાહ તઆલા જિન કો તૌફીક દે ઔર વોહ અપની ઈફફત ઔર પાકદામની કી હિકાયાત કરતે હુએ ઈન ચીઝોં સે બઝને કા એહતિમામ કરેં. અલ્લાહ તઆલા કી તૌફીક સે જો ભી હો જાએ ઔર અગર કોઈ ઈસ મેં ફિરોગુઝાશત (કોતાહી) હો ગઈ તો અલ્લાહ તઆલા સે તવ્બહ કરેં, અપ્ને આપકો આગે બઢ ને સે બચાવેં ઔર ગુનાહોં સે બઝને કા એહતિમામ કરેં.

કાબિલે તકલીદ તર્જે અમલ.

હઝરત શૈખ (રહ.) ને લિખા હય કે હઝરત મૌલાના કમરુદ્દિન સાહબ (રહ.) હઝરત મૌલાના ખલીલ અહમદ સાહબ (રહ.) કે ખલીફહ થે. સહારનપૂર કી જામેઅ મસ્જિદ કે ઈમામ થે, વોહ બીમાર હુએ, ઉન કી બીમારી કે ઝમાને મેં ઉન કી જગહ પર ઈમામત કે લિયે હઝરત મૌલાના મુહમ્મદ ઈલ્યાસ સાહબ (રહ.) જાયા કરતે થે. ઉસ ઝમાને મેં મૌલાના ઈલ્યાસ સાહબ મઝાહિરૂલ ઉલૂમ, સહારનપૂર મેં પળહાતે થે. હઝરત શૈખ (રહ.) ફર્માતે હંય કે વોહ અસ્ર કે લિયે તશરીફ લે જાતે થે તો મગરિબ પળહા કર વાપસ આતે થે. ઔર ભી નમાઝેં પળહાને જાતે થે. હઝરત ફર્માતે હંય કે કભી કભી અસ્ર કે વક્ત, મેં ભી ઉન કે સાથ જાતા થા, મૈ ને બળે એહતિમામ કે સાથ નોટ કિયા કે હઝરત ઘર સે બાહર નિકલતે તો મસ્જિદ તક નિગાહોં પાંવ કે ઉપર રેહતીં ઔર મસ્જિદ સે નિકલતે તો મદ્રસે કે દરવાઝે મેં દાખિલ હોને તક નિગાહોં પાંવ પર હી રેહતીં.

હઝરત મૌલાના ખલીલ અહમદ સાહબ (રહ.) કો દેખ્ના કે જબ બાહર નિકલતે, નિગાહોં કો નીચા રખ્ને કા પૂરા પૂરા એહતિમામ ફર્માતે થે.

હજારત મૌલાના અસ્મદુલ્લાહ સાહબ (રહ.) કા તકવા.

શૈખુલ હદીસ હઝરત મૌલાના યુનુસ સાહબ (દા.બ.) કા અભી જો દૌરા હુઆ થા તો ડાબેલ મેં ઉન્હોં ને ખુદ મુજે કિસ્સા સુનાયા કે ઉન કે એક સાથી ને ઉન કો બત્લાયા કે એક મરતબહ સહારનપૂર મેં કિસી કમરે મેં ચોરી હુઈ, અબ ચોરી કી વજહ સે જિન પર શુબહ હોતા હય ઉન લોગોં કી જેબોં કી ભી તલાશી હોતી હય. જામહ તલાશી કી ઝરૂરત પેશ આઈ તો હઝરત મૌલાના અસ્અદુલ્લાહ સાહબ (રહ.) જો હઝરત હકીમુલ-ઉમ્મત (નવ્વરલ્લાહ મરકદહ) કે અજલ્લે ખુલફા મેં હંય ઓર હઝરત કારી સિદ્દિક સાહબ (રહ.) જિન કે ખલીફહ થે, હઝરત મૌલાના યુનુસ સાહબ ફર્માતે હંય કે ઉસ સાહિબે વાકિઅહ ને કહા : ‘મેં છોટા, બે-રીશ ઓર અમરદ થા, જબ મેરી જામહ તલાશી કી નૌબત આઈ તો હઝરત મૌલાના અસ્અદુલ્લાહ સાહબ ને મુજ સે યું કહા: પેહલે તુમ અપ્ની જેબ જિસ્મ સે અલગ કર લો, ફિર જેબ મેં હાથ ડાલા, તાકે જેબ મેં હાથ ડાલ્તે હુએ હાથ જિસ્મ કે સાથ ન લગે. કિત્ની એહતિયાત ફર્માઈ. યેહ હઝરાત અપ્ને આપ કો બચાને કા ઈત્ના એહતિમામ કરતે થે.

પેહલી નજર મુઆફ, મગર નુકસાન સે ખાલી નહીં

હાલાંકે અયાનક કી નઝર કો મુઆફ રખ્યા ગયા હય. અબ આપ મસઅલહ પુછેંગે કે બિલા કસ્દ, ગૈર ઈખ્તિયારી તૌર પર નઝર પળ જાએ તો ક્રિયા કરે? બિલા કસ્દ ગૈર ઈખ્તિયારી તૌર પર નઝર પળ ગઈ તો ઉસ કા યેહ હુકમ હય કે ફૌરન નિગાહોં નીચી કર લો, તબ તો વોહ મુઆફ હય. હદીસે પાક મેં આતા હય હઝરત અલી (રદી.) કો હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) ને ફર્માયા. એય અલી ! એક નિગાહ કે બાદ દૂસરી નિગાહ મત ડાલો, પેહલી મેં તો કોઈ નુકસાન યઅની ગુનાહ નહીં હય, લેકિન દૂસરી મેં ગુનાહ હય. **يَا عَلِيُّ اتَّبِعِ النَّظْرَةَ النَّظْرَةَ** યેહ રિવાયત તો ઉન લોગોં ને ભી પળહી થી, એસા તો નહીં કે ઉન હઝરાત કો યેહ રિવાયત મઅલૂમ નહીં થી. લેકિન વોહ હઝરાત અયાનક કી નઝર પળને કી ભી નૌબત આને નહીં

દેતે થે. બિલા કસ્દ ભી કિસી ઔરત પર નઝર ન પળે ઈસ કા એહતિમામ કરતે થે. ઔર કિયું કરતે થે? ઈસ લિયે કે અયાનક કી નઝર અગરચે ગુનાહ કે એઅતિબાર સે માફ હય, લેકિન ઈસ નઝર કી વજહ સે અગર દિલ મેં કોઈ ખયાલ બેઠ ગયા તો ઉસ કે નુકસાન સે ઈન્કાર ભી નહીં કિયા જા સકતા. ભૂલ સે ઝેહેર ખા લિયા તો ગુનાહગાર તો નહીં હોગા, લેકિન ઝેહેર તો અપ્ના અસર કરેગા. વહાં મુફતી સાહબ સે મસઅલહ પૂછેંગે ઔર કહેંગે: મૌલ્વી સાહબ! વોહ તો યેહ સમજતા થા કે કોઈ ખાને કી ચીઝ હય ઔર ખા ગયા ઔર મર ગયા, તો ઈસ કો આધ્યાત ઔર ખુદકુશી કા ગુનાહ હુઆ યા નહીં? જવાબ મિલેગા કે ગુનાહ તો નહીં હોગા, લેકિન જો નુકસાન પહોંચા થા વોહ પહોંચ હી ગયા. ઈસી તરહ બિલા કસ્દ કી નઝર અગરચે ગુનાહ કે એઅતિબાર સે મુઆફ હો, લેકિન ઉસ કે અસરાત અપ્ના અસર ઝરૂર દિખલાએંગે. ઈસ લિયે અપ્ને આપ કો ઈસ સે ખયાને કા ખુસૂસી એહતિમામ કરને કી ઝરૂરત હય.

મખ્લૂત મુલાઝમત કે બારે મેં એક સાહબ કા સવાલ ઔર

હઝરત (દા.બ.) કા તશફફી બખ્શ જવાબ.

સવાલ : સરકારી દફતરોં મેં મદ્દોં કે સાથ ઔરતેં ભી નોકરિયાં કરતી હંય, સાથ મેં નોકરી કર ને કી વજહ સે ખાત ચીત ભી કરની પળહતી હય. ચુંકે વોહ ના-મહરમ હંય, ઈસ લિયે ગુનાહ મેં શામિલ હોંગે?

જવાબ : દેખ્યે ! આદમી અને આપ કો બચાને કા એહતિમામ કરલે ઔર એક મરતબહ યેહ તય કરલે કે મુજે અને આપ કો બચાના હય. હઝરત મૌલાના મુફતી મુહમ્મદ તકી સાહબ ઉસ્માની (દા.બ.) ને અને શૈખ હઝરત ડોક્ટર અબ્દુલ હય સાહબ આરિફી (રહ.) (જો હઝરત હકીમુલ ઉમ્મત (નુવ્વરલ્લાહ મરકદુ) કે અજલે ખુલફાઅ મેં થે) કે મુતઅલ્લિક લિખ્મા હય કે જબ હઝરત પેહલે વકીલ થે, વકાલત કા પેશા પસંદ નહીં કિયા ગયા, તો વકાલત કા પેશા છોળ કર હોમ્યોપેથિક ડોક્ટર બને. હોમ્યોપેથિક ડોક્ટરી ઝરા આસાન હય. ડોક્ટરી કા પેશા થા. ઝાહિર હય કે ડોક્ટર કે પાસ ઔરતેં ભી આઅેંગી ઔર મદ્દ ભી આઅેંગે. બહર હાલ ! ડોક્ટર બને તો યેહ દૂસ્રા મસ્અલહ પેશ આયા. વોહ ફર્માતે હંય, ફિર મેં ને અને આપ કો ઈસ ખાત કા આદી બના લિયા કે નિગાહેં નીચી રહેં ઔર કભી ઉંચા દેખ્ના હી નહીં. ફિર તો ઈત્ના એહતિમામ હો ગયા કે મરીઝ કૌન હય? પતા હી નહીં ચલતા થા. જબ કોઈ આયા ઔર ઉસ ને અપની ઝરૂરત બયાન કી, ઉસ કે મુતાબિક ઉસ કો દવા દેદી ઔર બાદ મેં તો ફિર ઈત્ના આસાન હો ગયા કે કોઈ દુશવારી હી નહીં રહી.

ઈમાન કે લિયે ટી. બી.

દેખિયે ! એક આદમી કો ટી.બી. કી બીમારી હય ઔર ઉસ કો ડોક્ટરોં ને કહા કે આપ બીડી પીતે હંય, વોહ છોળની પળેગી, વર્ના આપ કે લિય હલાકત હય. તો ઉસ કો છોળની હી પળેગી. યેહ બદનઝરી ભી હમારે ઈમાન કે લિયે ટી.બી. સે કમ નહીં હય ઔર ઈસ સે અપને આપ કો બચાના હી હય. અબ અપને આપ કો બચાને કે લિયે કુછ ના કુછ ઝહમત તો બદાઈશ કરની હી પળેગી.

પેહ કળવા ઘોંટ તો હલક સે નીચે ઉતારના હી પળેગા.

મઝહ કી બુન્યાદ આદત પર હય

દેખો ! હમારે નફસ કી લઝઝતોં કા હાલ એસા હય કે ઈસ કે લિયે કોઈ મેઅયાર નહીં હય. જો લોગ પાન ખાતે હંય ઔર પાન કે સાથ તંબાકુ ખાતે હંય ઉન કો ઉસ કી લઝઝત આતી હય. લેકિન જો આદમી તંબાકુ નહીં ખાતા, ઉસ કે મુંહ મેં આપ તંબાકુ રખ દીજયે તો કિયા રખ્તે હી ઉસે મીઠા લગેગા? ઔર મઝહ આ જાએગા? નહીં! બલ્કે કળવા લગેગા ઔર ખાતે હી ચકકર આ જાએંગે. લેકિન જબ વોહ ઝરા હલક સે નીચે ઉતરા, તો ઉસ કી વજહ સે એક સુરૂર કી કેફિયત પેદા હોગી. પેહલી મરતબહ થોળા સા ખિલાયા થા, અબ દૂસરી મરતબહ ઔર તીસરી મરતબહ ખાયા, ફિર તો એસા આદી હો ગયા કે ઉસ કે બગૈર ચલ્તા હી નહીં. ઔર જો નહીં ખાતે વોહ ઉસે દેખ કર યું સમજતે હોંગે કે શાયદ ઉસ કા ઝઘઈકહ બળા શાન્દાર હોગા, વોહ તો ખાવેં તબ પતા ચલે કે ઝઘઈકહ શાન્દાર હય યા નહીં. લેકિન જો ખાતે હંય ઉન કો પૂછો તો કેસા મઝા આતા હય. બહરહાલ ! મેં તો મઝહ કી ખાત કર રહા હું. ઈસી તરહ હમારે નફસ કે મઝહ કા ભી કોઈ મેઅયાર નહીં. મઝહ કી બુનિયાદ આદત પર હય. અબ જિસ ને બદનઝરી કો અપ્ને મઝે કા મેઅયાર બના લિયા, તો વોહ બદનઝરી કર કે મઝહ ઉઠાતા હય. લેકિન ઉસ કે દિલ કી જો કેફિયત હોતી હય ઔર જો બે-ચૈનિયાં હોતી હંય, વોહ તો અલ્લાહ હી બેહતર જાન્તા હય. ઈસકે બરખિલાફ આદમી અપ્ને આપ કો બદનઝરી સે બચા કર મશકકત ઉઠાતા હય, તો ફિર ધીરે ધીરે પેહ મશકકત ઉઠાને મેં ઉસ કો મઝહ આતા હય.

પેહ ભી એક મઝહ કી ચીઝ હય

હઝરત અબૂદદરદા (રદી.) કા કૌલ આપ ને ફઝાઈલ કી કિતાબોં મેં પળહા હોગા કે મુજે દુનિયા કી ઝિંદગી કી તમન્ના હય, લેકિન ઈસ લિયે નહીં કે દૌલત કમાઉ, બલ્કે ગરમી કે દિનોં મેં રોઝે રખ્યું. ગરમી કે દિનો મેં રોઝે રખ્ના તો બળા મુશ્કિલ કામ હય. લેકિન વોહ રખ્તે થે ઔર ઉન કો ઉસ મેં મઝા આતા થા. ઈસ લિયે ઉસ કી તમન્ના કરતે થે.

બહરણા! નિગાહોં કી હિકાજત કરકે મશકકત બદાશત કરના, યેહ ભી એક મજહ કી ચીઝ હય. લેકિન ઉસકે લિયે કુછ દિનોં કળવાહટ બદાશત કરની પળેગી.

૫૭૭ી.
 એસે એસે ઝાઈકે દિયે જાએંગે કે આદમી તસવ્વુર ભી નહીં
 કર સકતા

अल्लामा जुसैरी (रह.) का एक कसीदह 'कसीदह जुरदा' है। नजीअे करीम (स.अ.व.) की शान में कहा है, उस में एक शेर है।

النَّفْسُ كَالطِّفْلِ إِنْ تَهْمَلَهُ شَبَّ عَلَى ☆ حُبِّ الرُّضَاعِ وَإِنْ تُقْطِعْهُ يَنْقُطِمْ

નફસ દૂધ પીતે બચ્ચે કી તરહ હય. દૂધ પીતે બચ્ચે કો જબ દૂધ છુજાને કા વકત આતા હય તો આપ ને દેખા હોગા કે ઉસ કી માં કો બળી તકલીફ બદાશત કરની પળતી હય. જબ દૂધ છુજાને કે દિન આઈંગે તો બચ્ચા રાત કો ના ખુદ સોએગા ના માં કો સોને દેગા, બલકે પૂરે ઘર કો સોને નહીં દેગા, ઔર એસા તૂફાન મચાએગા ઔર એસા ચિલ્લાએગા કે સબ કો પરેશાન કર દેગા. અબ ઉસ કે ચિલ્લાને ઔર રોને કો દેખ કર ઉસ કી માં કહે કે યેહ બેચારહ મર જાએગા ઔર ઉસ પર રહમ ખા કર દૂધ પિલાદે તો ફિર જિંદગીભર દૂધ છૂટ નહીં સકેગા. બચ્ચા કિયું ચિલ્લાતા હય? ઈસ લિયે કે વોહ યું સમજતા હય કે મેરી મરગૂબ ચીઝ છીની જા રહી હય. લેકિન ઉસ કો મઅલૂમ નહીં હય કે દૂધ છોળ કર જબ ગિઝા પર આ એગા તો એસી ગિઝાએ ઔર એસી લઝઝતે ઔર એસે ઝાઈકે હંચ કે જિસ કા ઉસને તસવ્વુર ભી નહીં ક્રિયા થા. અભી તો સિર્ફ દૂધ કા ઝાઈકા જાન્તા હય, જબ ખાના સીખેગા તો એસે એસે ઝાઈકે ઉસ કો મિલેંગે કે જિસ કા તસવ્વુર ભી નહીં ક્રિયા હોગા. ઈસી તરહ યેહ બદનઝરી ભી છોળેંગે તો રૂહાની તૌર પર એસે એસે ઝાઈકે અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે દિયે જાએંગે કે આદમી ઉસ કા તસવ્વુર ભી નહીં કર સકતા.

બહરહાલ! બચ્ચે કે મુતઅલ્લિક વોહ ફર્માતે હંય કે નફસ બચ્ચે કી તરહ હય. અગર તુમ ઉસ કો મોહલત ઔર ઢીલ દોગે તો વોહ ઉસ દૂધ મેં હી જવાન ઔર બળા હો જાએગા ઔર માં કા દૂધ નહીં છોજેગા. લેકિન અગર હિમ્મત કરકે

દૂધ છુબાએંગે તો છૂટ જાએગા. અલ્બત્તહ કુછ દિન તુમહેં ભી તકલીફ બદાશત કસ્તી પળેગી. હિમ્મત ઔર ઈરાદે સે કામ લેના પળેગા.

આસાની કે સાથ ઈસ પર કંટ્રોલ કર સકોગે

ઈસી તરહ મસલન ખારિશ કા તકાઝા હોતા હય તો જો આદમી યું સમજતા હય કે ખુજાહુંગા તો મેરા મુઆમલહ હલ હો જાએગા, લેકિન એસા નહીં હય. અગર ખુજાહોગે તો યેહ મસઅલહ ઔર પેચીદહ હો ગયા. અબ ઔર ખુજલાઓ, ઔર ખુજલાઓ, યહાં તક કે ખૂન નિકલ રહા હય. લેકિન ચૈન નહીં પળતા. પેહલી મરતબહ જબ ખુજલાને કા તકાઝા પૈદા હોતા હય ઔર દિલ મેં બહોત બેચૈની હોતી હય, ઉસ વકત સબરો-તહમ્મુલ સે કામ લિયા જાએ કે કુછ ભી હોજાએ, નહીં ખુજલાના, તો થોળી દેર તક તો બેચૈની રેહતી હય ઔર ફિર વોહ બેચૈની દૂર હોજાતી હય. ફિર દૂસરી મરતબહ તકાઝા ઈત્ના ઝોરદાર નહીં હોતા. ઈસી તરહ આપ હિમ્મત સે કામ લેંગે તો ધીરે ધીરે નફસ કે યેહ તકાઝે ખત્મ હોજાએંગે. ઔર આપ આસાની કે સાથ ઈસ પર કંટ્રોલ કર સકોગે.

રોઝાના સુખહ મેં ઉઠના, કયા આસાન કામ હય?

ઔર હમ યેહ ચીઝેં દુનિયા કે હર કામ મેં કરતે હયં, લેકિન જબ દીન કી ખાત આતી હય તો ઈસ મેં હમ પીછે રેહતે હયં. હમારે દુન્યા કે મુઆમલાત મેં હમ હર તકલીફ બદાશત કરતે હયં, સુખહ કો જા કર દુકાન ખોલના, નોકરી ઔર મુલાઝમત કે લિયે બઝરીયે રેલ ગુજરાત કુવીન મેં અહમદઆબાદ જાતે હયં યા ફલાઈંગ રાની મેં બમ્બઈ જાતે હયં. ઈસ તરહ રોઝાનહ સુખહ મેં ઉઠના, કયા આસાન કામ હય? ઈન્હીં લોગો કો ઈત્વાર કે દિન દેખ લો, ગ્યારહ (૧૧) બજે તક તકયે સે સર ભી નહીં ઉઠાએંગે. લેકિન રોઝાના કિયું જાતે હયં? ઈસ લિયે કે તન્ખાહ મિલેગી, પૈસે મિલેંગે. લિહાઝા ઈન પૈસોં ઔર તન્ખાહ ને સરદી કે ઝમાને મેં સુખહ કે વકત જલ્દી ઉઠના આસાન કર દિયા.

માં મુસીબત કિયું સર લેતી હય?

ઈસી તરહ માં કો બચ્ચોં સે મુહબ્બત હોતી હય. સરદી કે ઝમાને મેં બચ્ચા પેશાબ કરતા હય તો માં રાત કો ઉઠ કર પેશાબ સાફ કરતી હય, ઈસ લિયે

કે અગર પેશાબ હી મેં રહેગા તો બીમાર હો જાએગા. માં રાત કો ઉઠતી હય ઔર ઉસ કે કપળે બદલતી હય. બિસ્તર સાફ કરતી હય. ઔર અગર કિસી ઔરત કો બચ્ચા પૈદા નહીં હોતા તો વોહ બચ્ચે કે લિયે કેસી કેસી તદબીરેં કરતી હય. અબ અગર ઉસ સે કોઈ કહે કે ફલાં કો નહીં દેખતી કે ઉસ કા બચ્ચા સરદી કી રાતોં મેં ઉસ કો સોને નહીં દેતા, તૂ ઈસ મુસીબત કો કિયું સર લેતી હય? તો વોહ કહેગી કે કોઈ બાત નહીં, બચ્ચે કી મુહબ્બત કે અંદર મેં યેહ સબ બદાશત કર લુંગી, લેકિન મુજે બચ્ચા ચાહિયે.

આબિર કોઈ મઝહ તો આતા હોગા

બહર હાલ ! યેહ સારી ચીઝેં મિસાલ કે તૌર પર ઈસ લિયે સમજાઈ કે ભાઈ ! ઈન ગુનાહોં સે બચ્ને પર અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે જો ઈન્આમાત દિયે જાએંગે. વોહ બહોત બળે હંય. યેહ અલ્લાહ વાલે રાત રાત ભર જાગ રહે હંય ઔર ઈબાદત કર રહે હંય. આબિર ઉન્કો કોઈ તો મઝહ આતા હોગા. તબ હી તો કરતે હંય, મઝે કે બગૈર તો કોઈ નહીં કરે. ઔર ફિર યેહ દુન્યા કા મઝહ તો એસા હય કે દેખ્ને મેં મઝહ હય ઔર અંદર બેચૈની હય. દિલ મેં કોઈ ચૈન ઔર કરાર નહીં. એ.સી. (A/C) મેં પળે હુએ હંય, ગોલિયોં પર ગોલિયાં ખા રહે હંય, લેકિન નીંદ નહીં આ રહી હય, ઔર અલ્લાહ તઆલા કી ઈતાઅતો-ફર્માબરદારી મેં અલ્લાહ તઆલા ને સુફૂન રખ્યા હય. યેહ અલ્લાહ તઆલા કી નેઅમત હય ઔર ઈસ કી વજહ સે કલ્બ કો જો ઠંડક ઔર ઈત્મિનાન હાસિલ હોગા, દુન્યા કી કોઈ બળી સે બળી નેઅમત ઔર બળે સે બળા સર્માયહ ભી ઈસ કા મુકાબલા નહીં કર સકતા. ઈસ લિયે યેહ તકલીફ કી ચીઝ તો હય, ઈસ સે ઈન્કાર નહીં. તબ હી તો અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે લઝઝત ભી મિલતી હય. લઝઝત એસે હી થોળે મિલતી હય, હમ કુરબાની દેંગે તો કુછ મિલેગા.

અલ્લાહ તબારક વ તઆલા હમેં તૌફીક અતા ફરમાએ

દુઆ

سبحانك اللهم وبحمدك وتبارك اسمك وتعالى جدك ولا إله غيرك
اللهم صل وسلم وبارك على سيدنا محمد النبي الامى كما تحب وترضى بعدد ما
تحب وترضى ربنا ظلمنا انفسنا وان لم تغفر لنا وترحمنا لنكونن من الخسرين.

એય અલ્લાહ ! નિગાહોં કી પાકીઝગી હમોં અતા ફર્મા. એય અલ્લાહ !
ઈસ બદનિગાહી ને હમારે દીન કા સત્યાનાસ કર રખ્યા હય. એય અલ્લાહ ! ઈસ
બીમારી સે હમ કો પૂરે તૌર પર પાક ઔર સાફ ફરમા દે. નજાત અતા ફરમા દે.
ઈસ સે બચના હમારે લિયે આસાન કર દે. એય અલ્લાહ ! ઈસ કે નુકસાન કો
હમારે સામને ઐસા વાઝેહ કર દે કે ઈસ સે હમોં નફરત હોજાએ. એય અલ્લાહ !
અપને હબીબે પાક (સ.અ.વ.) કે ઈર્શાદાત કો અપની ઝિંદગી કે હર શોઅબે મેં
અપનાને કી તૌફીક અતા ફરમા. એય અલ્લાહ ! હમારે બીમારોં કો સેહહતે
કામિલહ, આજિલહ, મુસ્તમિરરહ અતા ફર્મા. મકરૂઝોં કે કર્ઝ કી અદાઈગી કી
શકલેં પૈદા ફર્મા. પરેશાન હાલોં કી પરેશાનિયોં કો દૂર ફરમા. કેદો-બંદ મેં મહબૂસોં
કો રિહાઈ નસીબ ફરમા. મુકદદમાત મેં મઅખૂઝોં કો બરી ફર્મા. જો જિસ
મુસીબત મેં ગિરિફતાર હય, એય અલ્લાહ ! ઉસ સે નજાત અતા ફર્મા. એય
અલ્લાહ ! ઈસ મજલિસ મેં તેરે જિતને બંદે મૌજૂદ હંય તમામ કી જાઈઝ મુરાદોં કો
પૂરા ફરમા. એય અલ્લાહ ! હુઝૂરે પાક (સ.અ.વ.) ને જિતની ભી ખૈર ઔર
ભલાઈયાં આપ સે માંગી, હમોં ઔર પૂરી ઉમ્મત કો અતા ફર્મા ઔર જિન શુરૂર
ઔર બુરાઈયોં સે પનાહ ચાહી, ઉસ સે હમારી ઔર પૂરી ઉમ્મત કી હિફાઝત
ફર્મા.

ربنا تقبل منا انك انت السميع العليم وتب علينا انك انت التواب الرحيم
وصلّى اللّٰهُ تعالى على خير خلقه سيدنا و مولانا محمد و آله و أصحابه أجمعين

برحمتك يا أرحم الراحمين

બદનિગાહી સે બચને કા ઈલાજ

મુરતબહ:મુહિયુસ્સુન્હ હઝરત મલ્લાના શાહ અબરાહુલ્હક સા. (રહ.)

બદનિગાહી કે નુકસાનાત ઈસ કદર હંચ કે બસા અલ્લાત ઈસ સે દીન ઔર દુન્યા દોનો તબાહ ઔર બર્બાદ હો જાતે હંચ. ઈસલિયે મુનાસિબ માલુમ હોતા હય કે ઈસ સે બચને કા ઈલાજ મુખતસર તૌર પર તહરીર કર દિયા જાય, યુનાન્હે હસ્બે જયલ ચીઝોં કા એહતિમામ કરને સે નઝર કી હિકાજત સહુલત સે હો સકેગી.

૧. જિસ વકત મસ્તુરાત કા ગુઝર હો એહતિમામ સે નઝર નીચે રખ્ખે. યાહે નફસ કા તકાઝા દેખ્ને કા શદીદ હો.

૨. અગર નિગાહ ઉઠ જાવે ઔર કિસી પર પડ જાએ તો ફીરન નિગાહ કો નીચી કર લેના, ખ્વાહ કિતની હી તકલીફ હો, યાહે જાન નિકલ જાને કા અંદેશા હો.

૩. યે સોચે કે બદનિગાહી સે દુન્યા મેં જિલ્લત કા ડર હય ઔર ઈબાદત કા નુર સલ્બ હો જાતા હય. આખિરત કી તબાહી યકીની હય.

૪. બદનિગાહી હો જાને પર ચાર રકઆત કા એહતેમામ ઔર કુછ સદકહ વ ખેરાત ભી કરે ઔર કસરત સે ઈસ્તિગફાર કરે.

૫. બદનિગાહી સે દિલ ઝુલમત સે ભર જાતા હય ઔર બહોત મુજાહદે કે બાદ સાફ હોતા હય.

૬. યે સોચે કે બદનિગાહી સે મુહબ્બત ઔર મુહબ્બત સે ઈશક ઔર નાજાઈઝ ઈશક સે દુન્યા-આખિરત તબાહ ઔર બર્બાદ હો જાતી હય.

૭. યે સોચે કે બદનિગાહી કી વજહ સે તાઆત ઔર ઝિક્ર સે રગબત કમ હો જાતી હય ઔર બસાઅવકાત નફરત હો જાતી હય. (રહ ક બીમારિયાં ઔર ઉન કા ઈલાજ, સ. ૮૬)

બદનિગાહી સે બચ્ને કા વઝીફ

જો શખ્સ બદનિગાહી સે દીન-દુન્યા કી તબાહી કા યકીન કરતા હો
 ઔર બાવજૂદ કોશીશ કે વહ અને નફસ સે આજિઝ હો ચુકા હો, તો ઉસે
 ચાહિએ કે અને મલ્લા કી તરફ આહો-ઝારી કે સાથ રુજૂ કરે ઔર ઉસી સે
 મદદ માંગે ઔર બદનિગાહી સે બચને કી જો દુઆએ અહાદીસ મેં આઈ હંચ
 ઉસે માંગા કરે.

નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ઉમ્મત કી તાલીમ કી ગરજ સે બહુત સી દુઆએ માંગી હય ઉન્મે સે નિગાહ ઔર શર્મગાહ કી હિફાઝત સે મુતઅલ્લિક ચંદ દુઆએ યહાં પેશ કી જાતી હંય, હો સકે તો ઉસ કો અપના વઝીફ મુકરર ફર્મા લે, અલ્લાહ ને ચાહા તો ઝરૂર ફાયદા હોગા. (ઈદારા)

اَللّٰهُمَّ طَهِّرْ قَلْبِيْ مِنَ النِّفَاقِ وَعَمَلِيْ مِنَ الرِّيَآءِ وَلِسَانِيْ مِنَ الْكِذْبِ وَعَيْنِيْ مِنَ
الْخِيَاۡنَةِ فَاِنَّكَ تَعْلَمُ خَائِنَةَ الْاَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُوْرُ

અય અલ્લાહ! મેરે દિલ કો નિફાક સે પાક કર દે ઓર મેરે અમલ કો દિખલાવે સે પાક કર દે. ઓર મેરી ઝબાન કો જૂઠ સે પાક કર દે ઓર મેરી આંખ કો ખ્યાનત સે પાક કર દે. યકીનન તુ આંખો કી ખ્યાનત કો ઓર જો કુછ સીનોં મેં ધૂપા હય, ઉસ કો બખૂબી જાન્તા હય.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ النِّسَاءِ

अय अल्हाड! में तुज से औरतों के दिलों से पनाह याहता हूं.

اللَّهُمَّ حَصِّنْ فَرْجِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي

અથ અલ્લાહ! મેરી શર્મગાહ કો ઈક્કત ઓર પાકદામની અતા કર ઓર મેરે કામ આસાન કર્મા.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ إِبْلِيسَ وَجُنُودِهِ

अय अल्लाह! मैं इब्लीस और उसके लश्कर से पनाह याचता हूँ।

اللَّهُمَّ قِنِي شَرَّ نَفْسِي

अय अल्लाह! मुझे नफ़्स के शर से भड़कूँ इर्मा।

يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ أَصْلِحْ لِيْ شَأْنِيْ كُلَّهُ وَلَا تَكِلْنِيْ إِلَى نَفْسِيْ طَرْفَةَ عَيْنٍ

अय ज़िंदा और बाकी रहनेवाले! मैं तेरी रहमत से मदद तलब करता हूँ। मेरी सारी हालतों को दुरुस्त कर दे और मुझे एक पल भी मेरे नफ़्स के डवाले न कर।

اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيْنَا الْإِيْمَانَ وَزَيِّنْهُ فِي قُلُوبِنَا وَكَرِّهْ إِلَيْنَا الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ وَاجْعَلْنَا مِنَ الرَّاشِدِينَ

अय अल्लाह! मुझे ईमान से मुहब्बत नसीब इर्मा और डमारे दिखोमें उस को ખૂબ संवार दे और डमें कुकर और नाकरमानी और गुनाहों की नकरत नसीब इर्मा और डम को नेक लोंगों में से बना दे।

اللَّهُمَّ إِنِّي أَتُوبُ إِلَيْكَ مِنَ الْمَعَاصِي كُلِّهَا لَا أَرْجِعُ إِلَيْهَا أَبَدًا

अय अल्लाह! मैं तेरे डुज़ूर तमाम गुनाहों से तीव्र करता हूँ अब कभी उन की तरफ़ न ज़रूँगा।

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مَخَافَةَ تَحْجُزْنِيْ عَنْ مَعَاصِيكَ حَتَّى أَعْمَلَ بِطَاعَتِكَ عَمَلًا اسْتَحِقُّ بِهِ رِضَاكَ

अय अल्लाह! मैं आप से ईत्ना डक् मांगता हूँ ज़े मुझे तेरी नाइर्मानीओं से डयाले, ताके मैं तेरी इरमांभदारी में डैसा काम कर्जुं जिस से मैं तेरी रज़ामंदी का डकदार डन ज़रूँ।

એક રોઝ મોમિનોં તુમ્હેં મર્ના ઝરૂર હે!

પઢતે રહો નમાઝ ચે કૌલે રસૂલ હે!

જબ ઉસ સે કહા જાયેગા અપ્ની સફાઈ મેં,
કુછ કહેના યાહતા હે દરે-કિબરિયાઈ મેં!

વોહ જૂઠ બોલ કર કે બચાયેગા અપ્ની જાન,
પર બંદ કર દી જાયેગી ઉસ કી ઝબાન!

એક રોઝ મોમિનોં તુમ્હેં મર્ના ઝરૂર હે!

ઉસ કે હર એક ઉઝવ કો ઝબાન દે દી જાયેગી,
ફિર ઉસ કી આંખ અસલ હકીકત બતાયેગી!

આંખેં કહેંગી: મુજ સે ગલત દેખ્તા થા યે,
ઔરો કી આબરૂ કો ફકત દેખ્તા થા યે!

બદનઝરી મુજ સે રોઝ હી કરતા થા યે ખબીસ,
ઔર હુસ્ને-આર્ઝી પે હી મર્તા થા યે ખબીસ!

એક રોઝ મોમિનોં તુમ્હેં મર્ના ઝરૂર હે!

બોલેંગે કાન: સુન્તા થા ગાને મુજ સે એ રોઝ,
ઉસ કો બહુત પસંદ થા ના-મહરમોં કી વાઝ!

કુઆર્ઝ કુઆર્ઝ મુજ સે ગવારા ન થા ઇસે,
અબસાર કુઆર્ઝ મુજ સે ગવારા ન થા ઇસે!

એક રોઝ મોમિનોં તુમ્હેં મર્ના ઝરૂર હે!

બોલેંગે હાથ: મુજ કો ઉઠાયા મુજ પે કીલ્લત,
મુલ્મ ઔર ઝિયાદતી મેં લગાયા ગમ્મત કીલ્લત!

હક્ક કે ખિલાફ તેરે ચલાયા ગયા ફકત,
ઔર મોમિનોં કા ખૂન બહાયા ગયા ફકત!

એક રોઝ મોમિનોં તુમ્હેં મર્ના ઝરૂર હે!

બોલેંગે પાછી: મુજ સે યે મસ્જિદ નહીં ગયા,
લેકિન જહાં ગુનાહ થા બેશક વહીં ગયા!

મજરે મેં, નાંચ-ગાને મેં જાતા થા મુજ સે યે,
ચક્કર ભી ફૂએ-ચાર કે લગાતા થા મુજ સે યે!

એક રોઝ મોમિનોં તુમ્હેં મર્ના ઝરૂર હે!